

15. MODUL

MŰVÉSZET, KÖZMŰVELŐDÉS, KOMMUNIKÁCIÓ

A művészet szó tágabb értelemben minden alkotó célú emberi igyekezetre vonatkoztatható. Ebből a széles perspektívából a művészet kulturális, történelmi vagy földrajzi környezettől függően általános fogalomként használható az összes teremtő szándékra, amit emberi törekvés mozgat. Idetartoznak tehát mindazon képességek és mesterségek, amelyek különféle funkciójú emberi termékek, jelenségek létrehozását vagy a környezet átalakítását teszik lehetővé (például fémművészet, konyhaművészet, testdíszítés, harcművészet, kertművészet...).

A szakmacsoportra a szakmáit tekintve sokszínűség jellemző, hiszen bizonyos szakmákban a hagyományos kézművesség eljárásait alkalmazva állítják elő termékeiket, alkotásaikat, és ezzel párhuzamosan a szakmacsoport más területeinek szakemberei pedig a legmodernebb számítógépes technikákat alkalmazva hoznak létre produktumokat (pl. animációsfilm-készítő, mozgóképgyártó, számítógépes grafikus). Ahogy a szakmacsoport modern technikával dolgozó szakemberei, úgy a kézművességgel foglalkozók, a különböző képzőművészeti ágak képviselői által alkalmazott eljárások, tevékenységek is megkívánják a kezűgyességet, a jó szín-, forma- és térlátást, a kreativitást, az anyagismeretet.

A szakmacsoportban dolgozók nem kizárólag alkotó és művészeti tevékenységet látnak el. A közművelődés területén dolgozó szakemberek részt vesznek a helyi közművelődési élet szervezésében, a helyi kulturális programok rendezésében, lebonyolításában, a hagyományok, a kulturális örökség megőrzésében. A közművelődési szakember részt vesz a település köz-

művelődési rendeletének és kulturális stratégiájának elkészítésében, folyamatos gondozásában, fejlesztésében.

A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport számos területén a másik emberrel való érintkezés, a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség, egy-egy információ, gondolat közvetítése áll a tevékenység középpontjában. Ezekben a szakmákban a jó kifejező- és beszédképesség, a jó verbális és nonverbális kommunikációs készség megléte elengedhetetlen.

A szakmacsoportba tartozó alap-szakképesítések

- Alkalmazott fotográfus
- Artista
- Bőrműves
- Bútorműves
- Dekorátor
- Díszműkovács
- Divat- és stílustervező
- Egyházzene
- Festő
- Filmtechnikus
- Gipszmintakészítő
- Grafikus
- Hangszerkészítő és -javító
- Hangtechnikus
- Dzsesszenész
- Kaszkadőr
- Keramikus
- Kiadványszerkesztő

- Klasszikus zenész
- Kommunikátor
- Könyvműves
- Közművelődési szakember
- Lakberendező
- Moderátor
- Mozgókép-gyártó
- Mozgóképgyártó szakasszisztens
- Mozgóképi animációkészítő
- Mozgóképterjesztő és -üzemeltető
- Műemlékfenntartó technikus
- Műtárgyvédelmi munkatárs
- Népi kézműves
- Népzeneész
- Ötvös
- Pantomimes
- Porcelánfestő, és -tervező asszisztens
- Porcelánkészítő és -festő
- Rendezvénytechnikus
- Segédkönyvtáros
- Segédlevéltáros
- Szerkesztő munkatársa
- Színész II.
- Színháztechnikus, scenikus
- Szobrász
- Szórakoztató munkatárs
- Szórakoztató zenész II.
- Táncos
- Textilműves
- Újságíró, konferanszié
- Üvegműves
- Vésnök
- Zománcműves

A szakmacsoporthoz tartozó alap-szakképesítésekről, valamint az azokhoz kapcsolódó részsakképesítésekről, elágazásokról és ráépülésekről tájékozódhat e modul 1. részmoduljának 2. mellékletéből. Ezt a mellékletet elsősorban pedagógusoknak szántuk, de ha a pedagógus úgy látja, hogy a diákok is tudják hasznosítani, úgy számukra is odaadható.

Az egyes szakképesítések részletes leírását, jellemzését több internetes oldalon is megtekintheti.

A www.szakkepesesites.hu oldalon – a képernyő bal oldalán – az OKJ-szakképesítéseket négy szempont szerint keresheti:

- ABC szerint
- Szakmacsoport szerint
- Tanulmányi terület szerint
- Szint szerint

Kiválasztva bármely szakképesítést, a legrészletesebb információkat a szakmai és vizsgakövetelmények rendeletei tartalmazzák, amelyek az oldalról letölthetők.

A www.milegyek.hu oldalon – szintén a képernyő bal oldalán – a szakmakereső földre kattintva kínál az oldal egyszerű és komplex keresést. Érdekes ez utóbbit választani, ahol nemcsak a szakmacsoportok, de a végzettség és a képességek, tulajdonságok beállításával is képes szűrni a rendszer. Ezen az oldalon – kiválasztva egy konkrét szakképesítést – diákok számára is könnyen érthető, könnyen átlátható és feldolgozható formában mutatják be a szakképesítéseket.

A www.epalya.hu oldalon a „Tanulás” fülön belül a „Képzettségek”-re kattintva informálódhatunk a szakképesítésekről. A konkrét szakképesítések információs felületére belépve itt is megtalálhatók a szakmai és vizsgakövetelmények, amelyek a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapjára navigálják az érdeklődőket.

Munkahelyi megfigyelés

A munkahelyi megfigyelés (job-shadowing) lehetőséget teremt arra, hogy a fiatalok/tanulók valós munkakörnyezetben szerezhessenek benyomásokat egy-egy pályaterületről, foglalkozásról úgy, hogy az adott szakembert „árnyékként követve” megismerik a legfontosabb tevékenységeket, eszközöket, munkamódokat, munkakörnyezetet, a munkavégzéshez kapcsolódó alapvető szabályokat és további jellemzőket. A job-shadowing során a fiatalok/tanulók nem kapcsolódnak be a munkavégzésbe, hanem előre megbeszélte, felosztott megfigyelési szempontok alapján „elemzik a munkakört”, illetve előre megadott kérdések mentén szereznek információt az adott munkahelyen a kijelölt személy (személyek) tevékenységéről, a használt eszközökről, a munkahelyi kapcsolatokról stb.

A munkahelyi megfigyelések során, ha a diákok nem vihetők ki a munkahelyre egy csoportban, akkor a következő megoldások valamelyikét javasoljuk (feltételezve, hogy az osztályt két részre, „A” és „B” csoportra osztjuk).

A modul 4 hete alatt (ha 6 szakmacsoportot választunk ki):

	„A” csoport által végzett tananyag	„B” csoport által végzett tananyag
1. hét	1. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 1. részmodul 3. foglalkozás	1. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 3. részmodul 3–4. foglalkozás
2. hét	2. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 2. részmodul 3. foglalkozás	2. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 4. részmodul 3–4. foglalkozás
3. hét	3. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 3. részmodul 3–4. foglalkozás	3. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 1. részmodul 3. foglalkozás
4. hét	4. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 4. részmodul 3–4. foglalkozás	4. részmodul 1–2. foglalkozás ÉS 2. részmodul 3. foglalkozás

Amennyiben 8 vagy 10 szakmacsoport kiválasztása történt, akkor olyan munkahelyi megfigyelési gyakorlatok szervezése ajánlott, ahová egyszerre kivihető az osztály.

Mellékletek

Minden részmodulnál az 1-től kezdődik a sorszámozásuk. Az itt látható táblázat a mellékletek címéről és sorszámaról ad tájékoztatást, valamint a fajtájáról (feladatlap, információs lap, megoldókulcs vagy éppen a digitális melléklet CD-n). A mellékletek mindegyikén található jelzés arra vonatkozóan, hogy kinek szól. Amennyiben a pedagógus (tanár) számára készült, akkor „T” jelzésű, illetve a diákoknak szólók „D” jelzésűek. Utóbbiak esetében minden diák egyet-egyet kap az adott mellékletből.

A „Cs^x” jelű lap (ahol x egy szám) jellemzően a diákok csoportjának adandó mellékletet jelent, a Cs után álló szám jelzi, hogy maximum hány csoport alakítása javasolt az adott feladat elvégzése során. Ritkább esetben a Cs jelzés egy differenciált feladatadást lehetővé tevő feladatlapsort jelent, ahol a Cs után álló szám csupán azt jelzi, hogy hány példány szükséges ahhoz, hogy egy 16 fős csoport számára elég legyen. A feladatleírás minden esetben egyértelművé teszi a mellékletek felhasználását.

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A MODULBA TARTOZÓ RÉSZMODULOKRÓL, ILLETVE AZ AZOKHOZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEKRŐL

	Részmodul címe	Részmodul óraszám	A részmodulhoz tartozó segédletek
1. részmodul	A művészbejáró nyitva	7	1. melléklet: Alkotómunka – kártyák
			2. melléklet: Szakképesítések a művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportban
			3. melléklet: Művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőív
			4. melléklet: A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport érdeklődési kérdőívének értékelése
2. részmodul	A színpalak mögött	7	1. melléklet: Művészpáros – kártyák
			2. melléklet: Alkotói háttér – feladatlap
3. részmodul	Mesterségem címere	7	1. melléklet: Animációsfilm-készítő – feladatlap
			2. melléklet: Animációs kisfilm-készítő.wmv c. film – digitális melléklet CD-n
			3. melléklet: Reklámgrafikus.wmv c. film – digitális melléklet CD-n
			4. melléklet: Hanghatás – kártyák
			5. melléklet: A kézművesség története – információs lap
			6. melléklet: Feladatlapok a kézművesség történetéről
			7. melléklet: Edényalátét készítése képekben.ppt – digitális képsorozat-melléklet CD-n
			8. melléklet: Ujjbáb készítése képekben.ppt – digitális képsorozat-melléklet CD-n
			9. melléklet: Kétféle rafiakosár-minta – képek
			10. melléklet: Konyhai dísz – képek
			11. melléklet: Értékelőlap

	Részmodul címe	Részmodul óraszám	A részmodulhoz tartozó segédletek
4. részmodul	Fejezd ki magad!	7	1. melléklet: Ékszerész – feladatlap
			2. melléklet: Ékszerész.wmv c. film – digitális melléklet CD-n
			3. melléklet: Cégélnézőben.ppt – digitális melléklet CD-n
			4. melléklet: Műfajkártyák
			5. melléklet: Hírolvasó – kártyák
			6. melléklet: Egyirányú és kétirányú kommunikáció – ábrák
			7. melléklet: Nyelvtörők
			8. melléklet: Kommunikációs stílusom – kérdőív
			9. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értékelése
			10. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értelmezése
			11. melléklet: Értékelőlap

1. RÉSZMODUL

A MŰVÉSZBEJÁRÓ NYITVA

A művészetek, közművelődés, kommunikáció szakmacsoporthoz tartozó szakmákkal történő ismerkedés, az általános tájékozódás biztosítása az első részmodul feladata. Saját élmények alapján alakuljon ki elképzelés a diákokban arról, hogy milyen tevékenységeket végeznek a szakmacsoporthoz tartozó foglalkozások végzői! Fogalmazzák meg saját viszonyulásukat e szakmacsoportra jellemző tevékenységek iránt!

KIEMELTEN FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK

- Információszerzés és -keresés
- Csoportmunkakészségek
- Együttműködés
- Saját viszonyulás tudatosítása
- Önismeret növelése

IDŐIGÉNY

- 7 óra

MELY CÉLOK ELÉRÉSÉHEZ JÁRUL HOZZÁ?

Az életpálya fejlődését támogató döntéshozatalhoz nélkülözhetetlen tájékozottságot és ismereteket biztosít. A feladatok révén az alapvető munkavállalói és életpálya-építési kompetenciákon belül az együttműködés, az empátia, a beleélő képesség, az informális és szimbolikus kifejezőképesség kompetenciáit támogatja.

A részmodul segítséget nyújt a munka világán belül a művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoporthoz tartozó szakmai végzettségek feltérképezésében, a szakmacsoport területein tevékenykedők iránt támasztott, elvárt képességek, tulajdonságok megismerésében.

A tevékenykedtető feladatok révén saját élményt kíván nyújtani annak érdekében, hogy segítse az egyes foglalkozásokhoz fűződő érzelmi viszonyulás megfogalmazását, így járulva hozzá az életpálya-építés során a saját érdeklődési kör azonosításához.

SZAKTUDOMÁNYI ES PEDAGÓGIAI HÁTTÉR

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését a tradicionális művészetek nyelvén, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, teretek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek és közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igény-

nek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint a művészi önki-fejezés, a műalkotások és előadások elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokféle-sége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejleszté-sére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklő-dés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretün-ket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

Forrás

243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptan-terv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Művészet

„A művészet az emberi önvaló tökéletességének vissza-tüköröződése. Ebben megtalálható minden vágy végső célja, és ez az, ami visszacseng: a tökéletesség időtlen harmóniája” (ismeretlen szerző).

A művészet fogalmát (görög: tekhné és technika; latin: ars) az ókorban csak az alkotó tevékenység e tágabb értelmében használták, még egyes tudományokat is beleértve, mint a logika és a grammatika. A középkor-ban és a korai újkorban más tudományokat is idesorol-tak, amelyeket a közönséges művészetekkel szemben „szabad művészeteknek” neveztek.

A művészet szót ma általában a fentieknél szűkebb, esztétikai értelemben használjuk. Ennek a szűkebb ér-telmű fogalomnak azonban nincsen egységes, minden-ki által elfogadott meghatározása. A szűkebben vett művészet határai nem tisztázottak, számos emberi ter-mék határesetet jelent, amikor nehéz eldönteni, hogy műalkotásnak tekinthető-e vagy nem. Szócikkünk a szűkebben értelmezett művészet fogalmával foglal-kozik.

A művészet általánosan elfogadott meghatározás sze-rint „a valóság visszatükörzése”, a művész látásmód-ján átszűrve.

Forrás

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Művészet>

Közművelődés

A polgárok művelődési aktivitását felkeltő, segítő, biz-tosító feltétel- és tevékenységrendszer, amely lehető-séget nyújt az önművelődésre, a civil önszerveződésre, a közösségi művelődésre az egész életen át tartó és az élet minden körére kiterjedő művelődésre. A kultu-rális szféra azon ágazata, amely a közművelődési tevé-kenység gyakorlásához biztosított – elsősorban álla-mi és önkormányzati – költségvetést kiegészítő egyéb forrásokból, az ágazati irányításhoz kialakult általános és specifikus jogszabályok alapján működik.

Forrás

http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:h9HpwX MZGz0J:minosegfejlesztés.bmknet.hu/files/menu/kategoria/01B-altalanos_fogalmak.pdf+közművelődés+fogalma&hl=hu&gl=hu&pid=bl&srcid=ADGEEShD21-gsknDmfXTxnRfo-INGrc9jv9HQwDw1Jy6uFRRVH8J3 KIJ155FBoPdJGiGtD7PkeTlI03sIM3-R683PunCWLPzpnV LI_o2nmRntU_5YKzmxQgMyhl-xxSoeDjzTIZWC6eF&sig=AHIEtbSCOh48M4iASa8wwCLCi2nHTx3dZA

Kommunikáció

A kommunikáció az információcsere folyamata általá-ban egy közös jelrendszer segítségével.

A communicatio latin eredetű szó: közzétételt és tel-jesítést jelent. Minden élőlény kommunikál. Ahhoz viszont, hogy az emberi kommunikációhoz közelebb jussunk, az állati kommunikációt kell megfigyelnünk. Kommunikációnak minősítünk minden olyan ese-ményt, amelynek során egy egyed kibocsát egy jelzést, amely egy másik egyedre válaszként készlet. Az állati jel-zések a következőképpen fordulhatnak elő a világunk-ban: látható (pl. a medve a karma nyomával „díszíti területe” határait), szagolható (hangyák) vagy hallha-tó (pl. a kakukk hívójele, amivel a párját hívja).

Az emberi nyelv elemei szabadon variálhatók. Az em-beri nyelvhasználat szabad, nem kötődik közvetlen ki-váltó ingerhez. Az emberi nyelvnek ábrázoló funkciója van. Mai értelemben: információcsere, közlés, tájékoz-tatás. A kommunikációtudomány egy olyan tudomány-ág, amely a kommunikáció formáival, folyamatával, je-lentésével, a beszéddel és a személyközi és szervezeti kommunikációval, vagyis specifikus ágaira bontva a kö-vetzőkkel foglalkozik:

- Tömegkommunikáció
- Szervezeti kommunikáció
- Diskurzuselemzés
- Beszélgetéstudomány

- Lingvisztika
- Szociolingvisztika
- Kognitív lingvisztika
- Szemiotika
- Pragmatika
- Egyéb kommunikációs ismeretek (pl. beszédírás, retorika, interperszonális kommunikáció stb.)

Forrás

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Kommunikáció>

Munkahelyi megfigyelés

A munkahelyi megfigyelések (job-shadowing) tervezése során fontos, hogy a diákok lehetőleg különböző jellegű munkahelyeket látogathassanak meg.

Megjegyzés: Ha nem oldható meg, hogy az egész osztály együtt menjen munkahelyi megfigyelésre, akkor az iskolában maradókkal a 3. részmodulnál ismertett 3–5. foglalkozás végezhető el! Lásd részletesebben a modulleírást és a témaleírást!

AJÁNLOTT FELDOLGOZÁSI MÓD

1. FOGLALKOZÁS

Művészvilág

A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport szakmáinak azonosítása

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz/filctollak
- Csomagolópapír

10 perc **MŰVÉSZI BEÁLLÍTÓDÁS**

Különböző művészek szoborként történő megjelenítése

Cél

A téma bevezetése, az együttlétre való ráhangolódás

A feladat menete

1. Írja fel a táblára a szakmacsoport nevét: Művészet, közművelődés, kommunikáció!
2. Kérdezze meg a tanulókat, hogy ismerik-e a szavak jelentését! Mit gondolnak, mit jelent, ha művészetrel foglalkozik valaki? Ismernek-e művészembereket? Mit jelent a közművelődés szó? (Érdemes a szóösszetételt elemeire bontva definiálni köz = közös, azaz mindenki számára elérhető, biztosított; művelődés = ismeretszerzés, tanulás, fejlődés.) Kérdezze meg a tanulókat: Mit csinál, aki kommunikál? Tanári segítséggel használható a részmodul bevezetőjében leírt fogalommagyarázat.
3. A fogalmak megbeszélését követően kérje meg a tanulókat, hogy képzeljék magukat egy művész bőrébe! Álljanak fel, helyezkedjenek el kényelmesen a térben! Álljanak be abba a pózba, ahogy az általuk választott művész tevékenykedik, azaz szoborként jelenítsék meg, alkotás közben! Pl. a festőművészt festés, a szobrászművészt vésés közben.
4. Majd – még szoborként, a kimerevített pozícióban maradva – sorban egy szóval mondják meg, hogy éppen milyen művészt jelenítették meg!

Változatok

Hangjelzésre újabb szobrokká változhatnak, így több művészi terület megnevezése elhangozhat.

35 perc ALKOTÓMUNKA

A szakmacsoportba tartozó szakmák feltérképezése kiscsoportos feladatmegoldással, ötletbörze módszerével

Cél

A szakmacsoportba tartozó szakmák azonosítása, a tanulók előzetes ismereteinek feltérképezése, mozgósítása

Forrás

1. melléklet: Alkotómunka – kártyák
2. melléklet: Szakképesítések a művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportban

A feladat menete

1. A tanulók húzzanak az összekevert Alkotómunka c. kártyákból! (1. melléklet)
2. Az ugyanazon szót húzók rendeződjenek egy csoportba! Így négy csoport alakul.
3. A csoportok feladata, hogy a kihúzott kártyán szereplő szavakhoz társítsanak olyan szakmákat, alkotómunkákat, amelyeknek központi eleme a zene, a kép, a nyelv (szó, írás) és a tárgy-forma mint műalkotás. Minden csoport a tagok által húzott egy szóhoz gyűjt foglalkozásokat, tevékenységeket. A munkához kapjanak a csoportok csomagolópapírokat.
4. A kiscsoportos munkát követően tegyék a csomagolópapírokat egymás mellé, és olvassák fel a gyűjtött szakmaneveket! A 2. melléklet segítségével ellenőrizhetik a leírtakat.

Változatok

- Amennyiben az idő engedi, a 2. mellékletben szereplő szakképesítéseket is írják a csomagolópapírokra, a megfelelő csoportosításban!
- A csoportba rendeződést és a kiscsoportos ötletbörzét a művészet, közművelődés és kommunikáció szavak kihúzásával is végezhetik.

2. FOGLALKOZÁS

Alkotás a lélek tükré

Az érdeklődési kérdőív kitöltése és kiértékelése segítségével a tanulók saját – a szakmacsoporthoz kapcsolódó – beállítódásainak, viszonyulásainak tudatosítása

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz

10 perc ÁLLÍTÁS MAGAMRÓL

A művészetek, művelődés, kommunikáció témaköréhez kapcsolódóan a tanulók beállítódásainak, viszonyulásának megfogalmazása

Cél

Hangulatoldás, az ön- és társismeretet fejlesztése

A feladat menete

1. A csoporttagok helyezkedjenek a tér egyik felébe!
2. A feladat, hogy az egyik tag álljon szembe a csoporttal, és mondjon egy állítást magáról, ami kapcsolódik a művészet, művelődés, kommunikáció témához!
3. A többi csoporttag közül azok mindegyike, akikre szintén érvényes az elhangzott állítás, álljanak a csoporttársuk mellé, ezzel megmutatva a hasonlóságot.
4. Az állítások sorban, egymást követve hangoznak el. Mintát adhat a tanulóknak; beszállhat a játékba! (Szeretek beszélni; szívesen rajzolok; szeretek moziba járni; kedvenc együttesem a...; kedvenc színészem ...; sci-fit olvasok leggyakrabban; nem szeretek táncolni stb.)

Változatok

A játék az alábbi módon is játszható.

- A teret ossza ketté, és jelölje ki a „szeretem” és a „nem szeretem” oldalt!
- A foglalkozásvezető mond a témához kapcsolódó állításokat és azok tagadó verzióját. (Szeretem – nem szeretem a romantikus regényeket; tudok – nem tudok korongozni, játszom – nem játszom hangszeren, énekelek, énekeltem – nem énekeltem kórusban stb.)

- A csoporttagok aszerint rendeződnek egyik vagy másik oldalra, hogy jellemzi-e őket az elhangzott állítás vagy sem.

25 perc **AZ ÉRDEKLŐDÉSI KÉRDŐÍV KITÖLTÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE**

A művészet, közművelődés, kommunikáció kérdőív kitöltése és értékelése

Cél

Önismeret-fejlesztés, a diákok szakmacsoporttal kapcsolatos érdeklődésének tisztázása

Forrás

3. melléklet: Művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőív

4. melléklet: A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőívének értékelése

A feladat menete

1. Minden diáknak adjon egy érdeklődési kérdőívet! (3. melléklet)
2. Amikor végeztek a kérdőív kitöltésével, akkor adja oda az értékelőlapot! (4. melléklet)
3. A kérdőív kiértékelését követően érdemes rákérdezni, hogy a kapott eredményre számítottak-e; van-e olyan, akit meglepett a kérdőív eredménye; és ha igen, miért.

Megbeszélés/Értékelés

A 4. melléklet: A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőívének értékelése kerüljön a portfólióba!

10 perc **NAPZÁRÓ**

A választott játék függvénye

Cél

A nap zárása, visszatekintés a napra

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek, 3. kiadvány

A feladat menete

A választott játék függvényében

3. FOGLALKOZÁS

Munkahelyi megfigyelések

A feladat leírása, részletezése, a szükséges eszközök és a kapcsolódó feladatlapok a Munkahelyi megfigyelések c. tanári segédanyagban találhatóak.

Időigény

5 × 45 perc

Megjegyzés: Ha nem oldható meg, hogy az egész osztály együtt menjen munkahelyi megfigyelésre, akkor az iskolában maradókkal a 3. részmodulnál ismertett 3–5. foglalkozás végezhető el! Lásd részletesebben a modulleírást!

A részmodulban

Ráhangelést szolgáló feladatok:

- Művészi beállítódás
- Állítás magamról

Elsajátítást támogató feladatok:

- Művészi beállítódás
- Alkotómunka
- Érdeklődési kérdőív kitöltése, értékelése
- Munkahelyi megfigyelés

Alkalmazást gyakoroltató feladatok:

- Munkahelyi megfigyelés

ÉRTÉKELÉS

A portfólióba kerüljenek:

3. melléklet: Művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőív

4. melléklet: A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőívének értékelése
A munkahelyi megfigyelésen kitöltött feladatlapok

FORRÁSOK

Művészekről, szakkifejezésekről az alábbi honlapokon informálódhat:

<http://www.kepszotar.hu/>

<http://www.muveszetek.hu/lexikon/>

Szakmaleírások, pályatükrök az alábbi honlapokon hozzáférhetők:

<http://www.epalya.hu>

<http://www.milegyek.hu/search.php?searchtype=simple>

A <http://www.szakma.hu/szakmamodszerttar/index.php>

internetes oldalon további gyakorlatok, játékok hozzáférhetők.

1. MELLÉKLET

Alkotómunka – kártyák

Ki kell vágni!

ZENE	ZENE
ZENE	ZENE
ZENE	ZENE
KÉP (ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP)	KÉP (ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP)
KÉP (ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP)	KÉP (ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP)
KÉP (ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP)	KÉP (ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP)

TÁRGY-FORMA	TÁRGY-FORMA
TÁRGY-FORMA	TÁRGY-FORMA
TÁRGY-FORMA	TÁRGY-FORMA
NYELV (SZÓ, ÍRÁS)	NYELV (SZÓ, ÍRÁS)
NYELV (SZÓ, ÍRÁS)	NYELV (SZÓ, ÍRÁS)
NYELV (SZÓ, ÍRÁS)	NYELV (SZÓ, ÍRÁS)

2. MELLÉKLET

SZAKKÉPESÍTÉSEK A MŰVÉSZET, KÖZMŰVELŐDÉS, KOMMUNIKÁCIÓ SZAKMACSOPORTBAN

Részsakképesítés (ebből továbbtanulással megszerzhető a szakképesítés)	Szakképesítés	Specializáció/Elágazás (a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogyan melyik)	Ráépülés (szakma után további tanulással szerzhető meg)
	Alkalmazott fotográfus		
	Artista		Artistaművész
	Bőrműves		
	Bútorműves		
Címfestő	Dekorátor		
Számítógépes dekoratőr			
	Díszlet- és jelmeztervező asszisztens		
	Díszműkovács		
	Divat- és stílustervező		
	Egyházzenesz	Kántor-énekvezető	
		Kántor-kórusvezető	
		Kántor-organista	
	Festő	Általános festő	
		Díszítőfestő	
	Filmtechnikus		
	Gipszmintakészítő		
	Grafikus	Alkalmazott grafikus	
		Képgrafikus	
Zongorahangoló	Hangszerkészítő és -javító	Hangszerkészítő és -javító (a hangszercsoport megjelölésével)	

Részsakképesítés (ebből továbbtanulással megszerzhető a szakképesítés)	Szakképesítés	Specializáció/Elágazás (a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik)	Ráépülés (szakma után további tanulással szerezhető meg)
Hangmester	Hangtechnikus		Filmhangtervező
			Hangművész- stúdiómenedzser
			Hangrestaurációs technikus
			Hangtárvezető
			Produkción- hang-menedzser
			Rádiós, televíziós hangmenedzser
	Dzsesszenész	Dzsesszénekes	
		Dzsesszenész (a hangszer megjelölésével)	
Kaszadőr	Kaszadőrszakértő		
Kerámiakészítő	Keramikus		
	Klasszikus zenész	Hangkultúra szak	
		Klasszikus zenész (a hangszer megjelölésével)	
		Magánénekes	
		Zeneelmélet- szolfézs szak	
		Zeneszerzés szak	
	Kommunikátor	Idegen nyelvi kommunikátor	
		Intézményi kommunikátor	
		Sajtótechnikus	
		Sportkommunikátor	
	Könyvműves		
	Közművelődési szakember I.	Közművelődési menedzser	
Kulturális rendezvénysszervező	Közművelődési szakember II.	Kulturális menedzser	Közösségfejlesztő

Részsakképesítés (ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés)	Szakképesítés	Specializáció/Elágazás (a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik)	Ráépülés (szakma után további tanulással szerezhető meg)
	Lakberendező		
	Moderátor		
	Mozgóképgyártó	Felvételező	Fővilágosító
		Hangasszisztens	Gyártásvezető
		Rendezőasszisztens	Mozgóképgyártó hangtechnikus
		Segédoperatőr	Műsorvezető riporter
		Szenikai asszisztens	Szenikai szakasszisztens
		Szinkronasszisztens	Szerkesztő
		Utómunka-asszisztens	Televíziós kameraman
		Világosító	Utómunka-szakasszisztens
	Mozgóképgyártó szakasszisztens	Audiovizuális szakasszisztens	
		Médiatechnológus asszisztens	
		Televízióműsor-gyártó szakasszisztens	
Animációsfilm-rajzoló	Mozgóképi animációkészítő		
Mozigépész	Mozgóképterjesztő és -üzemeltető		Mozgóképforgalmazó
	Műemlékfenntartó technikus		
	Műtárgyvédelmi munkatárs	Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő	Restaurátor technikus (a szakirány megjelölésével)
		Múzeumi preparátor	
		Műtárgyvédelmi asszisztens	

Részsakképesítés (ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés)	Szakképesítés	Specializáció/Elágazás (a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogyan melyik)	Ráépülés (szakma után további tanulással szerezhető meg)
Kosárfonó	Népi kézműves	Csipkekészítő	Népi játék és kismesterségek oktatója (a tevékenységi kör megjelölésével)
		Fajátékkészítő	
		Faműves	
		Fazekas	
		Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő	
		Kézi és gépi hímző	
		Kosárfonó és fonottbútor-készítő	
		Szőnyegszövő	
		Takács	
	Népzeneész	Népi énekes	
		Népzeneész (a hangszer megjelölésével)	
	Ötvös	Aranyműves	
		Cizellőr	
		Drágakőfogaló	
		Ezüstműves	
		Fémműves	
		Lánckészítő	
Pantomimes	Pantomimművész		
	Porcelánfestő és -tervező asszisztens		
	Porcelánkészítő és -festő	Porcelánfestő Porcelánkészítő	
	Rendezvénytechnikus		
Könyvtári asszisztens	Segédkönyvtáros		
Levéltári kezelő, iratkezelő, irattáros	Segédlevéltáros		
Könyvkiadói szerkesztő munkatársa	Szerkesztő munkatársa		

Részsakképesítés (ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés)	Szakképesítés	Specializáció/Elágazás (a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik)	Ráépülés (szakma után további tanulással szerezhető meg)
Bábkészítő	Színész II.	Bábszínész	Színész
		Színházi és filmszínész	
		Vers- és prózamondó előadóművész	
Hangosító	Színháztechnikus szcenikus		
Színpadmester			
Világítástechnikus			
	Szobrász	Bronzműves és szoboröntő	
		Díszítőszobrász	
		Kőszobrász	
	Szórakoztató munkatárs	Hanglezem-bemutató	
		Szórakoztató táncos	
	Szórakoztató zenész II.	Szórakoztató zenész (a hangszer és a műfaj megjelölésével)	Szórakoztató zenész I.
	Táncos	Klasszikusbalett-táncos	
		Kortárs, modern táncos	
		Néptáncos	
		Színházi táncos	
	Textilműves	Kézinyomó	
		Kéziszövő	
		Kézműves	
		Textilrajzoló és modelltervező asszisztens	

Részsakképesítés (ebből továbbtanulással megszerzhető a szakképesítés)	Szakképesítés	Specializáció/Elágazás (a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik)	Ráépülés (szakma után további tanulással szerezhető meg)
Fotóriporter	Újságíró, konferanszié	Rádióműsor-vezető, konferanszié	
Lapkiadói újságíró- szerkesztő munkatársa		Televízióműsor-vezető, konferanszié	
Rádióműsor- szerkesztő munkatársa		Újságíró I.	
Televízióműsor- szerkesztő munkatársa			
Újságíró II.			
Üvegfestő, ólmozottüveg-készítő	Üvegműves		
Vésnök	Vésnök (a tevékenység megjelölésével)		
	Zománcműves		

3. MELLÉKLET

Művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport – érdeklődési kérdőív

Az alábbi kijelentések mindegyikénél, a megfelelő oszlopba tett X-szel jelezd, mennyire szívesen csinálod vagy csinálnád.

						
1.	Formák mozgásának különböző szakaszait egymás után lerajzolni.					
2.	Nézők előtt végezni munkát.					
3.	Változatos, rendszertelen időpontban dolgozni.					
4.	Természetes anyagokkal dolgozni.					
5.	Fajátékokat és fatárgyakat készíteni.					
6.	Háttereket kifesteni.					
7.	Porcelánt esztergályozással alakítani.					
8.	Közepesen nehéz fizikai munkát végezni.					
9.	Másokat szórakoztatni.					
10.	Önállóan tárgyakat tervezni.					
11.	Alakok mozgássorrendjét ellenőrizni és javítani.					
12.	Fonalat színezn, szőnyeget szőni.					
13.	Ülve munkát végezni.					
14.	Rendszeres testedzést végezni, erőt kifejteni.					
15.	Vesszőből, háncsból, sásból fonott tárgyakat készíteni.					
16.	Kézzel dolgozni.					
17.	Másokkal – egymástól függve együtt dolgozni.					
18.	Porcelánból tárgyakat és szobrokat készíteni.					
19.	Veszélyes mutatóványokat végezni.					
20.	Rendszeresen gyakorolni.					

Ez kerüljön a portfóliódba!

4. MELLÉKLET

A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport érdeklődési kérdőívének értékelése

A túloldalon kezd a feladatot!

1. Végezd el a műveletet!

A * téglalapba írt szám : 20 =

Ha az eredmény

1–3 közé esik, biztosan nem érdekelnek a szakmacsoportot jellemző tevékenységek.

3–4 közé esik, lehet, hogy érdekelnek a szakmacsoportot jellemző tevékenységek, érdemes körülnézned alaposabban is a szakmacsoporthoz kapcsolódó képesítések és foglalkozások között!

4–5 közé esik, feltétlenül érdemes körülnézned alaposabban is a szakmacsoporthoz kapcsolódó képesítések és foglalkozások között!

2. Ha megnézed a *-gal jelzett négyzeteket, akkor az alábbi táblázat segít értelmezni az eredményt:

Ha az eredmény

1–3 közé esik, biztosan nem érdekelnek a szakképesítéshez kapcsolódó tevékenységek.

3–4 közé esik, lehet, hogy érdekelnek a szakképesítéshez kapcsolódó tevékenységek, érdemes körülnézned alaposabban is a szakmacsoporthoz kapcsolódó hasonló képesítések és foglalkozások között!

4–5 közé esik, feltétlenül érdemes körülnézned alaposabban is a szakmacsoporthoz kapcsolódó hasonló képesítések és foglalkozások között!

A tájékozódáshoz használhatod az alábbi internetes forrásokat:

<http://www.milegyek.hu/searchcomplex.php>

http://okj2006.hu/szakmacsoport_muveszet_kozmuvelodes_kommunikacio.php

Ha a képzettség szintje és/vagy a képzés formája szerint is szeretnél keresni, ajánljuk a következő oldalt:

<http://www.epalya.hu/tanulas/kepzettseg.php>

Ez kerüljön a portfóliódba!

Másold át a kérdőívből a válaszaidat úgy, hogy az X helyett a megfelelő számot írod be!						A fehéren maradt részekre másold át a kérdésre adott pontszámaidat!				
						Porcelánkészítő- és -festő	Szórakoztató zenész	Kaszkadőr	Népi kézműves	Animációsfilm- rajzoló
	1	2	3	4	5					
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										
9.										
10.										
11.										
12.										
13.										
14.										
15.										
16.										
17.										
18.										
19.										
20.										
Összes										
	*					:5	:5	:7	:7	:7
Írd az osztások eredményét ebbe a sorba!						**	**	**	**	**

*Add össze az 1–5. oszlopok „Összes” sorába beírt számokat, és az eredményt írd a téglalapba!

2. RÉSZMODUL

A SZÍNFALAK MÖGÖTT

A szakmacsoportról szerzett ismeretek, tapasztalatok bővítése. Alakuljon ki a diákokban elképzelés arról, hogy milyen alapvető elvárások fogalmazódnak meg a szakmacsoporthoz tartozó szakmákat végzőkkel szemben! Fogalmazzák meg saját maguknak, hogy milyen elemei vonzóak számukra és melyek nem! A részmodul segíteni kívánja a szimbólumokkal történő önkifejezés fejlesztését a „jelvényeim” megrajzolásával.

KIEMELTEN FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK

- Tervkészítés
- Verbális és nem verbális kommunikáció
- Kreativitás
- Információszerzés és -keresés
- Önismeret

IDŐIGÉNY

- 7 óra

MELY CÉLOK ELÉRÉSÉHEZ JÁRUL HOZZÁ?

A részmodul segíti a művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportban való tájékozódást, gyakorlati feladatai hozzájárulnak az e területhez kapcsolódó tevékenységek, elvárások, pályajellegzetességek mélyebb megismeréséhez. Az önkifejezés, a tervekészítés, a kreativitás áll a részmodul fókuszban.

A szakmacsoporthoz tartozó szakképesítéseket betöltőkkel szembeni elvárások tudatosítása révén támogatja az életpályával és a munkavállalással, az adott munka végzésével kapcsolatos információk feltérképezését és hatékony alkalmazását, az életpálya fejlődését támogató döntéshozatal információs alapjainak megteremtését.

A művészetek révén történő önkifejezés és reflexió bátorítása során a saját érzések és gondolatok azonosítása, a mások érzései, gondolatai iránti nyitottság fej-

lesztése kerül előtérbe, hozzájárulva az életpálya-építési kompetenciákon túl a szociális kompetenciák alkalmazásához és gyakorlásához is.

SZAKTUDOMÁNYI ÉS PEDAGÓGIAI HÁTTER

A művészeti nevelés tartalmainak közös jellemzője az érték közvetítés és értékörzés, továbbá az, hogy aktív befogadásra, sőt alkotásra is készítetnek. A Művészetek műveltségterület fejleszti az alkotás, valamint a megismerés, a befogadás és a művészettel való élés képességeit egyaránt. A művészeti tárgyak mindegyike a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok leküzdését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és az örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetség gondozást próbálja a maga eszközeivel segíteni.

Részterületei: Ének-zene, Dráma és tánc, Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret. A mai művészetfelfogásunk szerint ezek önálló művészeti ágazatok. Bár számos rokon vonással rendelkeznek, kialakulásuk, kifejezőmódjuk és az adott korban betöltött szerepük szempontjából igen különbözőek. (Az egyes művészeti területekhez szorosan kapcsolódó alapelvek az egyes fejezetek elején olvashatók.)

A művészetek a nevelésben betöltött szerepükkel egymás hatását erősítik, mivel mindegyik célja, hogy a művészetekről mint az alkotás, a megismerés, a kommunikáció összetett formáiról élményszerű tapasztalatokat, ismereteket nyújtson, amelyek nagyban hozzájárulnak a legkülönbözőbb képességek fejlesztéséhez, a harmonikus személyiség kialakulásához. A művészeti nevelés lényege, hogy a művészetet a gyerek nevelésének középpontjába helyezi. Az aktív művészeti tevékenységek, a készség- és képességfejlesztés szisztematikus rendje lehetőséget ad a művészetek tartalmi befogadására s általa az egyéni továbbfejlődésre.

Több műveltségi részterületnek is célja – a sajátos kifejezési eszközeivel kapcsolatos ismeretszerzés és képességfejlesztés mellett – a kultúra köznapi jelenségeinek kritikai feldolgozása, a legfontosabb kommunikációs módok tanulmányozása. Ily módon az órai tevékenységek kapcsolódhatnak művészi alkotásokhoz és a mindennapi élet megnyilvánulásaihoz egyaránt.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. Céljuk a képességek fejlesztése, a szellemi, lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai fogékonyság, a fantázia, az érzékenység fokozása. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A kultúra hagyományos és mai értékeinek megismertetéséhez közös élményanyaggal szolgálják az összetartozás érzésének erősítését. A művészeti örökség és a belőle kibontakozó kortárs művészetek megismertetésével a művészeti nevelés segítséget nyújt a fiataloknak, hogy saját koruk kultúrájában jobban eligazodjanak, felismerjék és becsüeljék a ma születő értékeket. A nemzeti és az európai kultúra mellett a más kultúrák értékeivel való megismerkedés fokozza nyitottságukat, felkelti és fejleszti az új iránti kíváncsiságukat, toleranciájukat.

A művészeti nevelés hatékonyságát növelheti, ha a művészetek más műveltségi területekkel összefonódva is megjelennek az iskolai gyakorlatban.

Forrás

243/2003. (XII. 17.) korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Munkahelyi megfigyelés

A munkahelyi megfigyelések (job-shadowing) tervezése során fontos, hogy a diákok lehetőleg különböző jellegű munkahelyeket látogathassanak meg.

Megjegyzés: Ha nem oldható meg, hogy az egész osztály együtt menjen munkahelyi megfigyelésre, akkor az iskolában maradókkal a 4. részmodulnál ismertett 3–7. foglalkozás végezhető el! Lásd részletesebben a modulleírást és a témaleírást!

AJÁNLOTT FELDOLGOZÁSI MÓD

1. FOGLALKOZÁS

Művészelkek

A szakmacsoport szakmáihoz kapcsolódó elvárások tisztázása feladatlap és internetes kutatómunka segítségével

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Csomagolópapír
- Filctoll
- Cellux
- Gyurmaragacs

5-10 perc **MŰVÉSZPÁROS**

Párkeresés a kártyahúzás módszerével

Cél

A napi együttlétre és a témára való ráhangolódás

Forrás

1. melléklet: Művészpáros – kártyák

A feladat menete

1. Minden diák húzzon a Művészpáros c. kártyákból egyet!
2. A feladat megkeresni a kártya párját; a művészek nevéhez a művészi tevékenységet párosítani.

40 perc **ALKOTÓI HÁTTÉR**

A szakmacsoport szakmáihoz kapcsolódó elvárások tisztázása feladatlap és internetes kutatómunka segítségével

Cél

Ismeretszerzés a szakmacsoportba tartozó szakmákhoz kapcsolódó, általánosan elvárt tulajdonságokról. Vitakészség fejlesztése az érvelések során

Forrás

2. melléklet: Alkotói háttér – feladatlap
www.milegyek.hu/search.php?searchtype=simple

A feladat menete

1. Minden tanuló kapjon a 2. melléklet: Alkotói háttér c. feladatlapból!
2. A feladatlap kitöltését követően alkossanak párokat a tanulók (az előző játékban alakult párok dolgozhatnak együtt; vagy véletlenszerűen névkihúzással; de kiszámolással is alakíthatók párok: 1, 2 – 1, 2...)!
3. A párok egyeztessék, beszéljék meg megoldásaikat!
4. A feladatlap páros egyeztetéséhez és ellenőrzéséhez biztosítson internet-hozzáférési lehetőséget! Adja meg a diákoknak a www.milegyek.hu/search.php?searchtype=simple honlapcímet, ami segítheti munkájukat.
5. Teljes körben beszéljék meg a diákok megoldásait! A feladatlapon szereplő szakmaneveket a hozzájuk társított tulajdonságokkal, jellemző elvárásokkal írják fel csomagolópapírra, és helyezték a falra!
6. A megbeszélés során hagyja érvelni a diákokat: miért épp azt a három tulajdonságot emelték ki, és próbáljanak közös megoldásra jutni, ezáltal segítve a szakmaspecifikus elvárások tisztázását!
7. Emeljék ki azokat a tulajdonságokat, amelyek közősek, avagy a legtöbb szakmához lehet társítani!
8. Érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy a szakmacsoport szakmáinak sokasága mennyire eltérő tulajdonságok meglétét kívánja meg a szakmában tevékenykedőktől.

Megbeszélés/Értékelés

A 2. melléklet: Alkotói háttér – feladatlap kerüljön a portfólióba!

Változatok

Amennyiben az idő engedi, miután felkerültek a csomagolópapírra a szakmák és az azokhoz tartozó elvárások, az 1. részmodul szakképesítéseket összesítő 2. mellékletének segítségével a szakmacsoport többi szakmája esetében is – a tanulók választásai szerint – beszéljék meg a legfontosabb pályaelvárásokat! Ezeket is jegyezzék le és helyezték el a teremben!

2. FOGLALKOZÁS

Hogy festek?

Az önkifejezés, az önmegmutatás fejlesztése rajzolással

Időigény

45 perc

Eszközök

- Rajzlap
- Filctollak

35 perc **JELVÉNYEIM**

Az önkifejezés gyakoroltatása, saját jelvény készítése

Cél

Az ön- és társismeret, az önkifejezés, a szimbólumokban való gondolkodás, a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

A feladat menete

1. Minden csoporttag kapjon egy lapot és színes filcet!
2. A feladat: a lapra három saját jelvényt, kitűzött rajzolni. Az első jelvény szimbolizálja a múltat, „aki voltam”; a második a jelent ábrázolja, azaz „aki most vagyok”; a harmadik jelvény pedig a megálmodott jövőt, „aki lenni szeretnék” képét jelenítse meg!
3. A jelvényeket ábrázoló papírokat – miután elkészültek – tegyék maguk elé a diákok, és sorban mindenki mutassa be a sajátját!

Megbeszélés/Értékelés

A jelvényeket ábrázoló lap kerüljön a portfólióba!

10 perc **NAPZÁRÓ**

A választott játék függvénye

Cél

A nap zárása, visszatekintés a napra

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek, 3. kiadvány

A feladat menete

A választott játék függvényében

3. FOGLALKOZÁS

Munkahelyi megfigyelések

A feladat leírása, részletezése, a szükséges eszközök és a kapcsolódó feladatlapok a Módszertani kézikönyv a Dobbantó projektben megvalósuló Job-Shadowing tevékenység megszervezéséhez és lebonyolításához c. tanári segédanyagban található.

Időigény

5 × 45 perc

Megjegyzés: Ha nem oldható meg, hogy az egész osztály együtt menjen munkahelyi megfigyelésre, akkor az iskolában maradókka a 4. részmodulnál ismertett 3–7. foglalkozás végezhető el! Lásd részletesebben a modulleírást!

A részmodulban

Ráhangelést szolgáló feladatok:

- Művészpáros

Elsajátítást támogató feladatok:

- Művészpáros
- Alkotói háttér
- Munkahelyi megfigyelés

Alkalmazást gyakoroltató feladatok:

- Jelvényeim
- Munkahelyi megfigyelés

ÉRTÉKELÉS

A portfólióba kerüljenek:

2. *melléklet*: Alkotói háttér – feladatlap

A „Jelvényeim” rajzok

A munkahelyi megfigyelésen kitöltött feladatlapok

FORRÁSOK

Művészekről, szakkifejezésekről az alábbi honlapokon informálódhat:

<http://www.kepszotar.hu/>

<http://www.muveszetek.hu/lexikon/>

Szakmaleírások, pályatükrök az alábbi honlapokon hozzáférhetők:

<http://www.epalya.hu>

<http://www.milegyek.hu/search.php?searchtype=simple>

A <http://www.szakma.hu/szakmamodszertar/index.php> internetes oldalon további gyakorlatok, játékok hozzáférhetők.

1. MELLÉKLET

Művészpáros – kártyák

Ki kell vágni!

PETŐFI SÁNDOR	KÖLTŐ
PICASSO	FESTŐ
YBL MIKLÓS	ÉPÍTÉSZ
KODÁLY ZOLTÁN	ZENESZERZŐ
MUNKÁCSY MIHÁLY	FESTŐMŰVÉSZ
ARANY JÁNOS	KÖLTŐ
MICHAEL JACKSON	POPZENÉSZ
MICHELANGELO	SZOBRÁSZ, FESTŐMŰVÉSZ

MOZART	ZENESZERZŐ
CSONTVÁRY KOSZTKA TIVADAR	FESTŐMŰVÉSZ
JÓKAI MÓR	ÍRÓ
ANDERSEN	(MESE)ÍRÓ
SPIELBERG	FILMRENDEZŐ
MIKSZÁTH KÁLMÁN	ÍRÓ
GRIMM TESTVÉREK	(MESE)ÍRÓK
LISZT FERENC	ZENESZERZŐ
KÖLCSEY FERENC	KÖLTŐ

2. MELLÉKLET

Alkotói háttér – feladatlap

Írd a szakmák alá azt a három legfontosabb jellemzőt, tulajdonságot, amellyel – véleményed szerint – rendelkeznie kell az adott szakma képviselőinek!

1. Kéz ügyesség	12. Beleélő képesség (empátia)
2. Színlátás	13. Ábrázoló geometriai ismeret
3. Szóbeli kifejezőkészség	14. Ötletesség, kreativitás
4. Művészettörténeti előismeret	15. Türelem
5. Számítástechnikai ismeretek	16. Önkifejező képesség
6. Irodalmi műveltség	17. Érzelemgazdagság
7. Térlátás	18. Szép artikuláció
8. Jó hallóképesség	19. Ritmusérzék
9. Anyagismeret	20. Precízesség, pontosság
10. Fizikai erőnlét	21. Jó megfigyelőképesség
11. Műszaki ismeretek	22. Arányérzék

LAKBERENDEZŐ	ÉKSZERÉSZ, ÖTVÖS
ANIMÁCIÓSFILM-RAJZOLÓ	ARTISTA, KASZKADŐR

<p>HANGSZERKÉSZÍTŐ ÉS -JAVÍTÓ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>PANTOMIMMŰVÉSZ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>SZÍNÉSZ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ÚJSÁGÍRÓ, KONFERANSZIÉ, RÁDIÓS MŰSORVEZETŐ, RIPORTER</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>FILMHANGTERVEZŐ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>FOTÓRIPORTER</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>SZÁMÍTÓGÉPES DEKORATŐR</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>VILÁGOSÍTÓ, VILÁGOSÍTÓTECHNIKUS</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>DÍSZMŰKOVÁCS, SZOBRÁSZ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>KORTÁRS, MODERN TÁNCOS</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Ez kerüljön a portfóliódba!

3. RÉSZMODUL

MESTERSÉGEM CÍMERE

A kézműves szakmákban alkalmazott eljárásokkal, tevékenységekkel, anyagokkal, a gipsszel, rafiával, textillel végzett munkával való ismerkedés kerül a részmodul fókuszába. A kreatív, kézműves tevékenység végzése támogatja a kézműves szakmákhoz kapcsolódó feladatkörök mélyebb, alaposabb megismerését. Olyan szakmánál, ahol az ilyen személyes jellegű, tevékenységközpontú megközelítés nem lehetséges, filmek megtekintése és feldolgozása révén törekszünk a szakma megismertetésére.

KIEMELTEN FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK

- Kreativitás
- Ismeretszerzés és -keresés
- Csapatmunkakészségek
- Együttműködés
- Minőségi munka
- Algoritmus szerinti problémamegoldás

IDŐIGÉNY

- 7 óra

MELY CÉLOK ELÉRÉSÉHEZ JÁRUL HOZZÁ?

Az életpálya fejlődését támogató döntéshozatalhoz nélkülözhetetlen tájékozottságot és ismereteket biztosít.

A részmodul segítséget nyújt a szakmacsoporthoz tartozó, azaz a kézművesség területén jellemző munkafolyamatok, munkakörülmények, munkakörnyezet, munkaeszközök megismerésében, elősegítve a meg-alapozottabb döntéshozatalt az életpálya tervezése során.

A kézműves tevékenység során szerzett saját élményes tapasztalatszerzés hozzájárul az egyéni adottságok és a szakmacsoport által megkívánt képességek összevetéséhez, a minőségi munka és együttműködés fontosságának felismeréséhez, gyakorlati terepet nyújt a szociális kompetenciák alkalmazására.

SZAKTUDOMÁNYI ÉS PEDAGÓGIAI HÁTTÉR

A szakmacsoport szakmáit tekintve kettősség jellemző, hiszen bizonyos szakmák a hagyományos kézművesség eljárásait alkalmazva állítják elő termékeiket, alkotásaikat, és ezzel párhuzamosan a szakmacsoport más területeinek szakemberei pedig a legmodernebb számítógépes technikákat alkalmazva hoznak létre produktumokat (pl. animációsfilm-készítő, mozgóképgyártó, számítógépes grafikus). A részmodul törekszik a szakmacsoport ebből adódó kétarcúságára is rámutatni.

A kézművességgel foglalkozók, a különböző képzőművészeti ágak képviselői által alkalmazott eljárások, tevékenységek kezűgyességet, jó szín-, forma-, és térlátást, kreativitást, anyagismeretet igényelnek, ezért fontos a tapasztalati úton történő ismeretszerzés néhány jellemző munkafolyamatról és nyersanyagról.

A kézművesség a kézműves szakmák gyűjtőneve. Mielőtt szakmákká váltak volna, nem volt fontos a kézműves személye, aki rendszerint magának vagy szűkebb környezetének készített tárgyakat. Amikor a városi életforma, így a piac is kialakult, a kézművesek munkájának egy része áruvá vált. A kézzel elkészített termékek többnyire a mindennapi élet szükségletei és kellékei voltak: edények, bútorok, fegyverek, textíliák stb. Az ezeket a cikkekét előállító mesterségek története nagyon régre nyúlik vissza, és egyes ágai ma is az ősi formában maradtak fenn, megtalálhatók. A kézművességnek és a kisiparnak a termékek minősége és a viszonylag szabad életformát biztosító munka jellege miatt mindig nagy volt a presztízse és a vonzereje. A kézművesek korábban idősebb, mester fokozatú szakemberektől tanulták a kézművességet, és az inasévek után „szabadultak”. Vándorútra keltek, „remeket” készítettek, elkészítették saját szerszámaikat, és megnyitották saját műhelyeiket. Később maguk is mesterek lettek. A gyáripar megjelenése előtt valójában minden szakma maga készítette a szerszámaikat vagy eszközeit, a kézi munka szerves része volt az életnek. A gépek megjelenésével a kézi munka veszített presztízsből, és kiszorult a géppel nem végezhető nehéz testi munka vagy a betanított segédmunka kategóriákba.

Forrás

<http://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A9zm%C5%B1vess%C3%A9g>

A céhek létrejöttét a városok polgárságának kiváltsági segítették. Szervezetük hierarchikus volt. Tagjaik között megkülönböztették a mestereket, a legényeket és az inasokat; a céh élén állott az céhmester, s rajta kívül még néhány mester és egy vagy két öreglegény ült a céh elöljáróságában. Az iparúzás szabadságát saját érdekeiknek megfelelően korlátozták. Kimondták, hogy csak azon mesterek űzhetnek valamely ipari foglalkozást, kereskedelmi tevékenységet, akik a céh tagjai közé tartoznak. Szigorúan korlátozták a céhhez tartozó mesterek létszámát, csak jó hírű mester, kereskedő kerülhetett a céh tagjainak sorába, aki a szakmájában való jártasságát megfelelő mestermunkával bizonyította. Szigorúak voltak a kiképzés, az inaskodás, legénykedés, vándorlás, próbaidő szabályai. A mesterré válás feltétele egy mestermunka elkészítése volt. A céhek védtek saját üzleti érdekeiket, és iparkodtak foglalkozásuk tökéletesítésére, a legényeknek ezért általában előírták, hogy vándorlegényként külföldön is gyakorlatot szerezzenek. Alkalmanként meg-

határozták, hogy egy-egy céh tagjai mely vidékek számára dolgozhatnak, és megszabták az egyes készítmények árát és minőségét.

Forrás

<http://hu.wikipedia.org/wiki/C%C3%A9h>

A szakmacsoport kétarcúságának, a modern-hagyományos művészet jelenlétének bizonyítékai azoknak a szakmáknak a jelenléte, amelyek a legmodernebb számítógépes technikákat alkalmazva hoznak létre produktumokat (pl. animációsfilm-készítő, mozgóképgyártó).

Az animáció filmkészítési technika, amely élettelen tárgyak (többnyire bábok) vagy rajzok, ábrák stb. „kockázásával” olyan illúziót kelt a nézőben, mintha az egymástól kismértékben eltérő képkockák sorozatából összeálló történésben a szereplők megelevenednének vagy élnének. Az animációs filmeknek számos változata létezik, közvetlenül a filmre rajzolástól kezdve a homokkal rajzoláson át az élő szereplőkkel együtt játszó rajzfiguráig. Számítógép segítségével az animáció egyre közelebb jut a valós, életszerű lények reális mozgatásához, ugyanakkor szinte korlátlan fantáziájú háttereket lehet előállítani a virtuális ábrázolóeszközök, a hang, a kép, a térhatás, sőt az interaktivitás segítségével.

Az egymásután körülbelül 16 képkocka/másodperc vagy nagyobb sebességgel levetített animációs filmbetéteket szívesen használja a reklámszakma, az oktatás és a szórakoztatóipar.

Mozgó jelenségek állóképekkel történő rögzítésének korai próbálkozásaira már az őskorban barlangrajzokon is találhatunk példákat, ahol állatot több egymást átfedő lábbal ábrázoltak.

A XIX. században a pörgetős füzetek voltak az első korai animációs eszközök, amelyek mozgást jelenítettek meg az egymást követő rajzokból technika segítségével – de az animáció nem fejlődött sokkal tovább a mozgóképfilm felfedezéséig.

Az első animációs rajzfilmet a francia Émile Cohl készítette 1908-ban, Fantasmagorie címmel. Az 1930-as és az 1960-as években nagy számban készültek filmszínházakban bemutatott animációs filmek, amelyeket általában a játékfilmek előtt vetítettek. MGM, Disney, Paramount és a Warner Brothers voltak a legnagyobb

5-10 perces rajzfilmkészítők. Az 1950-es években a televízió elterjedése csökkentette a mozik közönségét, az animációs film és a mozis animációs filmek száma is csökkenni kezdett. Manapság az animációs filmek nagy részben közvetlenül televízióra készülnek. Az animációs film mint hangos rajzfilm a XX. század vívmánya. Benne emberi és más hangokat, zörejeket, zenét és képet kombinálnak, így modern kommunikációs eszköz. A művész az animációs filmben teljesen kibontakozhat, ha ő a rendezője, a rajzolója, az animátora és a vágója is a filmnek. A szerzőnek minden beállítást meg kell terveznie a rajzban (storyboard).

Az animációs film alkotási folyamatában három kategória emelhető ki:

- Képzőművészeti elemek: vonal, mező, tér, szín. Ezek az elemek statikusak és térbeliek is lehetnek.
- Filmes elemek: rendezés, forgatás, vágás (montázs), hangosítás, zenei aláfestés. Ezek pedig dinamikusak és időbeliek.
- Az első kettő kombinációja: ez kapcsolja őket össze, a képzőművészeti kifejezésmódból a kinematográfiaiba való átmenet.

Az animációs film olyan film, amelynek készítésekor a filmvászonra tervezett mozgássorozatot vagy cselekményt kockánként hozzák létre és veszik fel. A technika és a képi világ szerint lehet: film, rajzfilm, bábfilm, gyurmafilm, árnyfilm, kollázsfilm, homokfilm/szénporfilm, festményfilm, fotófilm, tárgymozgatófilm, kétdimenziós számítógépes film, háromdimenziós számítógépes film, trükkfilm, papírkivágásos film, legofilm, megmozdított vonalas rajzfilm, fényfilm, „vegyes film”.

Forrás

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Animáció>

Munkahelyi megfigyelés

Megjegyzés: Ha nem volt megoldható, hogy az egész osztály együtt menjen munkahelyi megfigyelésre, akkor a csoport fele munkahelyi megfigyelést végez, és az iskolában maradókkal a 3. részmodul 3–5. foglalkozás végezhető el! Lásd részletesebben a modul-leírást!

AJÁNLOTT FELDOLGOZÁSI MÓD

1. FOGLALKOZÁS

Mozgókép

Az animációsfilm-készítő szakmabemutató film megtekintése és feldolgozása feladatlap kitöltésével, illetve animációk megtekintésével, elemzésével

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek
- Projektor

30 perc **ANIMÁCIÓS FILM-KÉSZÍTŐ**

Az animációsfilm-készítő szakmabemutató film (10 perc 18 mp) megtekintése, feladatlapos feldolgozása, megbeszélése

Cél

Az animációsfilm-készítő szakmáról, annak munkafolyamatairól, munkakörülményeiről, pályaelvárásairól való ismeretszerzés. A feladatlap segítségével az új információk feldolgozásának, rendszerezésének segítése, illetve az egyéni – szakmával kapcsolatos – benyomások, érdeklődés megfogalmazása

Forrás

1. *melléklet:* Animációsfilm-készítő – feladatlap

2. *melléklet:* Animációsfilm-készítő.wmv c. film – digitális melléklet CD-n; vagy letölthető:

<http://www.npk.hu/video/index.php#>

3. *melléklet:* Reklámgrafikus.wmv c. film

– digitális melléklet CD-n; vagy letölthető:

<http://www.npk.hu/video/index.php#>

A feladat menete

1. A film megtekintése előtt kapja meg minden tanuló az 1. *melléklet:* Animációsfilm-készítő c. feladatlapot!
2. Nézzék meg az Animációsfilm-készítő c. szakmabemutató filmet! (10 perc 18 mp)
3. A teszt kitöltése után beszéljék meg a tanulók válaszait!

Az Animációsfilm-készítő c. feladatlap helyes válaszai:

- (Mit jelent az „anima” szó?) Lélek.
- (Mivel foglalkoznak az utómunka-stúdióban?)

Reklám- és rajzfilmtrükkök készítésével, kidolgozásával; 3D animációs filmkészítéssel; 3D trükkök kidolgozásával; bizonyos elemek retusálásával.

- (Milyen eszközöket használnak a figurák mozgásának modellezéséhez?) Trükkasztal, mozgáspróba-kamera, számítógép.
- (Milyen tulajdonságokkal, képességekkel kell rendelkeznie az animációsfilm-készítő szakembernek?) Rajztudás, kézügyesség, térlátás, anyagismeret, színismeret, precizitás, beleélő képesség.
- (Mit tudtál meg a képzésről, milyen tantárgyakat tanulnak a szakmára készülők?) Feltétele: középiskolai érettségi; 2 éves a szakképzés; Tantárgyak: művészettörténet, népművészet, ábrázoló geometria, játékelmélet.
- (Melyik a kedvenc rajzfilm és rajzfilmfigurád? Miért?) Egy lehetséges válasz: „Kedves olvasó! Az én kedvenc rajzfilmem a Magyar népmesék a sajátos rajzai miatt és a Frédi és Béli a vicces, rímekbe szedett szövegéből adódóan.”

Megbeszélés/Értékelés

Az 1. melléklet: Animációsfilm-készítő – feladatlap kerüljön a portfólióba!

Változatok

- A 3. melléklet reklámgrafikus szakmát bemutató filmje (digitális melléklet CD-n, 6 perc 32 mp) is felhasználható a részmodulban, amely le is tölthető a <http://www.npk.hu/video/index.php#> internetes oldalról, vagy on-line megtekinthető.
- A feladat változata lehet, hogy a szakmabemutató film megtekintése előtt minden diák két kérdést választ a feladatlapról – vagy kap a pedagógustól –, amire választ kell keresnie a film megtekintése során. A filmnézést követően a csoporttagok mindegyike elmondja a kérdéseit és a válaszokat, így a csoporttagok közösen rakják össze a szakmáról alkotott képet.

15-20 perc **EGYSZER VOLT, HOL NEM VOLT**

Animációk megtekintése, elemzése

Cél

Az animációsfilm-készítő szakma és az animációs alkotásokkal történő mélyebb ismerkedés

Forrás

<http://www.egyszervolt.hu/anim>

A feladat menete

1. A <http://www.egyszervolt.hu/anim> internetes oldalt, ha van rá lehetőség, vetítse ki, hogy mindenki számára jól látható legyen! Az oldalon animációk tekinthetők meg on-line.
2. A tanulók szavazzanak, melyik animációs film(ek)et szeretnék megtekinteni vagy a pedagógus előre kiválaszthat 3-4 különböző karakterű kisfilmet. A filmek 1-2 percesek, így több is feldolgozható.
3. A filmek megtekintése után kezdeményezzen beszélgetést: a látott eredmény hogyan születhetett meg, azaz milyen munkafolyamatokon mehetett át az ötlet megszületésétől a végeredményig, milyen feladatai lehettek az alkotónak?
4. Ezt követően minden tanuló kapjon annyi lapot, ahány film megnézésre került! Írják rá a lapokra (egyenként) az animációk címeit!
5. Ezután írja az alábbi szempontsort a táblára! A tanulók minden szempont felvetését követően emeljék azt az animációcímet a magasba, amelyiket a legjobbnak találták az adott szempont szerint!
 - A figurák kidolgozottsága
 - A szöveg, a zenei aláfestés és a rajz összhangja
 - Színek
 - Ötletesség, kreativitás
 - Összbenyomás
6. Amennyiben az idő engedi, egy-két véleményt, indoklást osszanak meg egymással a tanulók!

2. FOGLALKOZÁS

Hangosfilm

Az első foglalkozáshoz kapcsolódóan a film, a színház, a televíziózás területén halad tovább a csoportmunka. A különböző idekapcsolódó grafikai és műszaki, technikai (hangtechnikus, hangmester, hangasszisztens) feladatokról ad ízelítőt a foglalkozás.

Időigény

45 perc

Eszközök

- Magnó (felvételre és lejátszásra alkalmas); 1 db csapatonként
- Kanál; 2 db csapatonként
- Befőttes üvegek; 3-4 db csapatonként
- Ásványvízes palack vízzel; csapatonként 2 db
- Elemlámpák (változat esetén)
- Jegyzettömb; fejenként 1 db – ha vastagabb jegyzettömböt használnak, akkor az szétdarabolható, s ekkor 1 fő kb. 1,5-2 cm vastagságú darabot kapjon

35-40 perc **HANGHATÁS**

Hangeffektusok, háttérzajok megtervezése és megrendezése adott szituációkhoz

Cél

A szakmacsoport szakmáiról való ismeretek bővítése, a hangosító, hangtechnikus, mozgóképgyártó hangtechnikus munkájának megtapasztaltatása. Csoportmunka, együttműködés és kreativitás fejlesztése

Forrás

4. melléklet: Hanghatás – kártyák

A feladat menete

1. Alakítson 3-4 csoportot (egy csoportba legalább 4-5 fő kerüljön) kiszámolós módszerrel: 1, 2, 3, 4 – 1, 2, 3, 4...!
2. Minden csoport feladata egy adott szituáció, egy jelenet megrendezése, a párbeszéd megírása lesz hanghatások, háttérzajok elkészítésével, magnószalagra való rögzítésével. Kizárólag a háttérzajokat kell magnószalagra rögzíteni, a párbeszédet nem.
3. Minden csoport kapjon egyet a 4. melléklet kártyáiból, de a szituációjukat ne árulják el a többi csapatnak!
 - A kis csoportos munkához csapatonként külön helyiség biztosítása szükséges.

- A feladatra 25 perc áll egy-egy csoport rendelkezésére.
 - A munkához kapjon minden csapat egy magnót, illetve kanalakat, befőttesüvegeket, vizespalackokat a hangeffektusok elkészítéséhez, amit természetesen a tanulók a saját hangjukkal képzett effektusokkal kiegészíthetnek.
4. A jelenetek elkészülte után a csoportok játsszák le sorban a magnószalagra felvett anyagot! Egyelőre a párbeszédet ne mondják hozzá, a többi csoporttárs feladata kitalálni a helyszínt a háttérzajok alapján.
 5. A hangfelvételek meghallgatása után a jelenettel, párbeszéddel kiegészítve is mutassák be a produkciót!
 6. A jelenetek után beszéljenek arról, hogy ki melyik részét élvezte a feladatnak, ki milyen feladatot töltött be a kis csoportos munka során!

Változatok

Amennyiben a külön helyiség biztosítása nem megoldható, akkor a csoport együtt is kidolgozhatja a négy jelenetet. Ez esetben válasszanak szerepeket a tanulók, és eszerint rendeződjenek csapatokba!

Szerepek:

- 1. csapat: Rendezők és a színészek – ők tervezik meg a szituációkat, megírják a párbeszédet és megtervezik a mozgást és betanítják a színészeknek.
- 2. csapat: A hangok, háttérzajok megtervezése és felvétele (a hangokat élőben, paraván mögül is adhatják).
- Lehet kijelölni világosítókat, akik elemlámpával fókuszálnak a fontos történésekre.
- Legyen egy vezető, aki koordinálja az eseményeket, figyeli az időt, összehangolja a csapatok munkáját!

Abban az esetben, ha a feladat több időt vesz igénybe, a napzáró játék elhagyható.

10 perc **NAPZÁRÓ**

A választott játék függvénye

Cél

A nap zárása, visszatekintés a napra

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek 3. kiadvány

A feladat menete

A választott játék függvényében

3. FOGLALKOZÁS

Mesterek remeke

A kézműves tevékenységek előkészítése a kézművesség, a céhek kialakulásával foglalkozó rövid olvasmány feldolgozásának segítségével

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- A mellékletek (információs lap, feladatlap) másolatai

10 perc **NAPNYITÓ**

A választott feladattól függően

Cél

A megérkezés támogatása, az együttlét alaphangulatának megteremtése

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek 3. kiadvány

A feladat menete

A választott feladat szerint

35 perc **REMEKMŰ**

A rövid olvasmányok alapján a diákok ismerkedjenek meg a szakmák történetével, kialakulásával, jellegzetességeivel!

Cél

A kézművesség történetének megismerése, áttekintése és a napi kézműves munkára való ráhangolódás

Forrás

5. melléklet: A kézművesség története – információs lap
6. melléklet: Feladatlapok a kézművesség történetéről
A feladathoz szükséges segédletek és a kiemelt weboldalak:

<http://kezmuves.lap.hu/> (kézművességhez kapcsolódó információk)

<http://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A9zm%C5%B1vess%C3%A9g> (a kézművesség története)

<http://hu.wikipedia.org/wiki/C%C3%A9h> (a céhek története)

<http://mek.niif.hu/02100/02115/html/l-1091.html> (a céhes remek meghatározása)

A feladat menete

1. Minden tanuló kapjon egyet az 5. melléklet: A kézművesség története c. információs lapból, és felváltva húzzanak a 6. melléklet 1. és 2. feladatlapjából!
2. A feladat a szöveg átolvasása és a kihúzott feladatlap kitöltése.
3. A feladatlapok kitöltését követően az 1. és 2. számú feladatlapot kapó diákok cseréljék ki a tesztjeiket! Ellenőrizzék társaik megoldását! Ha hiányosságot találnak, egészítsék ki!
A feladatlapok cseréje véletlenszerűen is történhet, ha a kitöltést követően két kupacba (1. és 2. feladatlap) gyűjtik össze őket, és abból húznak a diákok. Ez esetben szükséges a nevüket ráírni a feladatlapokra.
4. Teljes körben is beszéljék meg a feladatlapok megoldását!

Az 1. feladatlap helyes válaszai

1. (Mi a remek?) Olyan mestermunka, amivel az inas bizonyítja, hogy mesterszinten ért a szakmához.
2. (Ki felügyelte a munkát?) A céh által kirendelt két mester.
3. (Ki bírálta a kész művet?) A céh mesterei.
4. (Miért felügyelték a munkát?) Nehogy segítséget kérhessen az ifjú.
5. (Mi történt, ha hibázott valaki a remek elkészítésében?) Bírságot róttak ki. Ha súlyos hiba volt, akkor új remeket kellett készíteni.
6. (Mit csináltak a kész remekkel?) Az ifjú mesteré maradt, vagy a céh értékesítette.
7. (Hogyan lehetett bekerülni a céhbe?) Jelentős összeget kellett fizetni, és lakomát kellett adni a mesterek számára.

A 2. feladatlap helyes válaszai

1. (Eleinte kinek készítették tárgyaikat a kézművesek?) Saját maguknak vagy szűkebb környezetüknek.
2. (Miket készítettek elsősorban?) A mindennapi élet szükségleteit és kellékeit.
3. (Hogyan tanulták a kezdetekben a kézműves mesterségeket?) Idősebb, mesterfokozatú szakemberektől tanultak.
4. (Mi kellett ahhoz, hogy valaki mesterré váljon?) Az inasévek után egy remeket kellett készítenie.

5. (Miért volt nagy a vonzereje a kézműves szakmáknak?) A termékek minősége és a szabadabb életvitelt biztosító életforma.
6. (Miért szorultak ki a kézművesség bizonyos ágai?) A gépek megjelenésével nem volt már szükség a kézműiparra.
7. (Milyen kézműves szakmákat ismersz, amelyek ma-napság is léteznek?) Gyékény- és szalmatárgykészítő stb.

Megbeszélés/Értékelés

A kitöltött *6. melléklet*: Feladatlapok a kézművesség történetéről kerüljenek a portfólióba!

4. FOGLALKOZÁS

Műhelytitkok

Kézműves tevékenységekkel, technikákkal, anyagokkal való ismerkedés, gipszből öntött edényalátét, ujjbábok, konyhai dísz, rafiakosár készítése. A tanulók anyagismerete bővül a különböző anyagokkal (gipsz, textil, rafia, üveg) való kézműves tevékenységek során.

Időigény

4 × 45 perc

Eszközök

- Számítógép
- Projektor

EDÉNYALÁTÉT KÉSZÍTÉSE

Edényalátét készítése cserép alátét, gipsz és lapos kavicsok felhasználásával

Cél

Tapasztalatgyűjtés a gipszöntés, a gipsz minta készítés területén. A gipsszel, a kövel, az agyaggal való ismerkedés. A kreativitás, az ötletesség, a tervezőmunka fejlesztése

Eszközök

- Cserépből készült virágalátét (használt is lehet, ez még patinásabb lesz)
- Modellgipsz (gyorsan szárad!)
- Modellgipsz kikeveréséhez befőttesüveg és kanál
- Színes, lapos kavicsok/nagyobb gyöngyök
- Védőruha (újságpapír)
- Internet-hozzáféréssel rendelkező számítógép
- Projektor

Forrás

<http://egyszervolt.hu/muhely.all>

7. melléklet: Edényalátét készítése képekben.ppt – digitális képsorozat-melléklet CD-n

A feladat menete

1. Az edényalátét készítésének fázisait a *7. melléklet*: Edényalátét készítése képekben PP-bemutató közös megtekintésével készítheti elő.
2. A munka megkezdése előtt érdemes kipróbálni a gipsz kikeverését, hogy a diákok megtapasztalják a gipsz tulajdonságait, száradási idejét.

3. Az edényalátét készítésének menete

- Válasszák ki a tanulók a kavicsokat (laposakat), amik az edényalátét díszei lesznek!
- Tervezzék meg elhelyezésüket a cserépalátétben! Helyezzék a kirakás sorrendjében maguk elé!
- Keverjék ki a modellgipszet tejföl állagúra, és öntsék a formába!
- Amikor még képlékeny, helyezték bele óvatosan a kavicsokat!
- Hagyják kiszáradni!

Változatok

Eszközök (opcionális)

- Jégkockaforma/bonbonos doboz műanyag betétje (gipszformaöntéshez)
- Homokozóformák
- Hűtő/táblamágnés
- Hurkapálca
- Pillanatragasztó
- Tempera
- Ecset
- Vizestál
 - Ha a diákok szeretnék még gipsszel dolgozni, önthetnek különböző formákba (pl. bonbonos doboz műanyag tartójába, jégkockaformába) modellgipszet. A formákat temperával megfesthetik.
 - Különböző gipszfigurákat önthetnek a tanulók kisebb méretű homokozóformákba is, így például állatfigurákat, növényeket és közlekedési eszközöket formázó figurákat készíthetnek, amelyek temperával színesre festhetők.
 - Ezekből a figurákból akár hűtőmágnest vagy táblamágnest is készíthetnek, ha pillanatragasztóval mágnest ragasztanak a sima felületre.
 - Kisebb figurákból gipszbábót is készíthetnek, ha a képlékeny gipszfigurába még egy hurkapálcát is szúrnak, majd száradás után ragasztóval stabilan beleerősítik.
 - Az elkészült játékokat a helyi óvodás gyerekek részére is fel lehetne ajánlani, akár egy munkahelyi látogatással összekapcsolva.

UJJBÁBOK KÉSZÍTÉSE

Ujjbábok tervezése és készítése

Cél

A szakmacsoport egyik szakmájának (bábkészítő) megismerése, a textillel való munka kipróbálása. A tervezőmunka, a figurák kitalálása fejleszti a kreativitást.

Eszközök

- Színes filcanyag
- Varrótű és cérna
- Ragasztó
- Olló
- Gyöngyök (a bábok szeméhez)
- Filctoll

Forrás

8. melléklet: Ujjbáb készítése képekben – digitális képsorozat-melléklet CD-n

Ötletek gyűjthetők az alábbi internetes oldalakon:

<http://egyszervolt.hu/muhely.all>

http://www.gyermeksziget.hu/otletbazar_ujjbab_szin_haz.php

A feladat menete

1. A feladatra való ráhangolódásként nézzék meg az ujjbáb készítését bemutató prezentációt! (8. melléklet)
2. Tervezzék meg a diákok a kivágandó formákat! Érdemes papírból modellezni, mielőtt a filcre rajzolják.
3. Vágják ki a mintákat!
4. Ragasztással, varrással illesszék ezeket össze!

Változatok

Kis csoportokban egy-egy – a kis csoport által választott – meséhez is készülhetnek bábok. Az ujjbábok elkészülte után a csapatok eljátszhatják a választott mesét.

RAFIKOSÁR KÉSZÍTÉSE

Rafiaszálak fonása hármassal és kosárrá való összevarrása, egyedi díszítése. A rafikosár készítése másfél órát is igénybe vehet, ezért javasoljuk, hogy kisebb méretűt készítsenek.

Cél

A szakmacsoport szakmáinak – gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő, kosárfonó – megismerése. A tervezőmunka, a forma kitalálása és díszítése fejleszti a kreativitást.

Eszközök

- Rafia (3 zacskó, mezőgazdasági boltban kapható)
- Nagy lyukú varrotű
- Ragasztópisztoly és betét
- Díszítéshez: kagylók, csigák, termékek (makk, kisebb ágak)

Forrás

9. melléklet: Kétféle rafikosár-minta – képek

A feladat menete

1. A rafiaszálakat fonják össze a diákok! A fonat egy szálát több (3-4) rafiaszál alkotja, amelyeket egyszerű háromszálas fonással kell megfogni. Ha fognak a szálak, azaz vékonyodik az egyik fonatszál, akkor folyamatosan hozzá kell pótolni a rafiából. A fonatról utólag le kell vágni a kiálló szálakat.
2. A 9. mellékletben látható kisebbik kosár aljához kb. 5 méter fonat, a tetejéhez és díszítéshez 2–2,5 méter fonat szükséges.
3. A fonatot – a melléklet képei alapján – nagy lyukú varrótübe fűzött rafiaszállal kell összeölneni.
4. A kosár tetejét termésekkel, kagylókkal díszíthetik, amelyeket ragasztópisztoly segítségével rögzíthetnek.

ÜVEGMÍVESSÉG

Dísz tárgyak készítése, a dekorációs munka megtapasztalása. Konyhai dísz készítése és/vagy üvegfestés

Cél

Kézműves tevékenység során egy újabb anyag (üveg) és újabb technikák, dekorációs eljárások megtapasztalása

Eszközök

- Kisebb üvegek, esetleg borosüveg
- Fűszerek: mák, mustármag, lenmag, fekete és zöld bors, rizs
- Tölcsér
- Rafia
- Parafa dugó

Forrás

10. melléklet: Konyhai dísz – képek

A feladat menete

Minden diák kapjon egy-egy üveget és fűszereket! Projektossal vetítse ki a mintát! (10. melléklet)

A fűszereket a tölcsér segítségével, lassan öntsék rétegesen az üvegbe!

A rétegek tervezésekor ügyeljenek arra, hogy legyen kontraszt, azaz a világosabb színű magokat sötétebb kövesse és fordítva!

Az üveg szájának a tetejéig szórják a magvakat, ezt követően kerüljön rá a parafa dugó, hogy minél kevesebb levegő maradjon az üvegben! (A legjobb, ha ezek után az üveg száját felmelegített viaszba mártják, így légmentesen zár – ehhez rezsó, edény és viasz vagy gyógyszerári parafin szükséges.)

Az üveg száját rafiával és termésekkel díszíthetik.

Változatok

Az üvegművesség másik feladata az üvegfestés lehet, amelyhez üvegfesték beszerzése szükséges.

Eszközök (opcionális)

- Üvegfesték
- Ötletek gyűjthetők az alábbi honlapokon:
<http://uvegfestes.lap.hu/>
<http://kreativ.lap.hu/>

5. FOGLALKOZÁS

Műcsarnok

Az elkészült munkák megtekintése, a nap értékelése

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz

35 perc **AZ ÉN GALÉRIÁM**

A tanulók munkáinak megtekintése és értékelése különböző szempontok szerint értékelőlap segítségével. A napi munka lezárása, a személyes élmények megosztása

Cél

Visszajelzést adni egymás munkájára, az értékelés gyakoroltatása

Forrás

11. melléklet: Értékelőlap

A feladat menete

1. Minden tanuló helyezze el egy csomagolópapíron az elkészült kézműves termékeit, és írja a papírra a nevét vagy a művésznevét!
2. Tekintsék meg egymás galériáját!
3. A diákok kapjanak egyet-egyét az értékelőlappól (11. melléklet), amelyen különböző szempontok alapján kell értékelniük az alkotásokat!
4. A kiváló munkáknak tartott alkotások értékeléseit egyenként olvassák fel!
5. A feladat egyben zárókör is, hiszen az értékelőlapon a nap eseményeire is reflektálhatnak a tanulók.

Megbeszélés/Értékelés

A 11. melléklet: Értékelőlap kerüljön a portfólióba!

10 perc **NAPZÁRÓ**

A választott játék függvénye

Cél

A nap zárása, visszatekintés a napra

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek 3. kiadvány

A feladat menete

A választott játék függvényében

A részmodulban

Ráhangelést szolgáló feladatok:

- Egyszer volt, hol nem volt
- Hanghatás

Elsajátítást támogató feladatok:

- Animációsfilm-készítő
- Egyszer volt, hol nem volt
- Remekmű

Alkalmazást gyakoroltató feladatok:

- Hanghatás
- Edényalátét készítése
- Ujjbábok készítése
- Rafiakosár készítése
- Üvegművesség
- Az én galériám

ÉRTÉKELÉS

A portfólióba kerüljenek:

A munkahelyi megfigyelésen kitöltött feladatlapok

1. melléklet: Animációsfilm-készítő – feladatlap

6. melléklet: Feladatlapok a kézművesség történetéről

11. melléklet: Értékelőlap

FORRÁSOK

Kézművestechnikák, ötletek hozzáférhetőek az alábbi honlapokon:

<http://kreativ.lap.hu/>

<http://egyszervolt.hu/muhely.all>

<http://kezmuves.lap.hu/>

KÉPEK FORRÁSA

Az alábbi mellékletek képeit Pataki Eszter készítette:

7. melléklet: Edényalátét készítése képekben.ppt – digitális képsorozat CD-n

8. melléklet: Ujjbáb készítése képekben.ppt – digitális képsorozat CD-n

9. melléklet: Kétféle rafiakosár-minta – képek

10. melléklet: Konyhai dísz – képek

1. MELLÉKLET

Animációsfilm-készítő

Mit jelent az „anima” szó?

Mivel foglalkoznak az utómunka-stúdióban?

Milyen eszközöket használnak a figurák mozgatásának modellezéséhez?

Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie az animációsfilm-készítő szakembernek?

Mit tudtál meg a képzésről, milyen tantárgyakat tanulnak a szakmára készülők?

Melyik a kedvenc rajzfilmed és rajzfilmfigurád. Miért?

Ez kerüljön a portfóliódba!

4. MELLÉKLET

Hanghatás – kártyák

Ki kell vágni!

1. CSOPORT

Kedves hangtechnikusok!

- Tervezzétek meg az alábbi jelenetet! Írjatok hozzá párbeszédet!
- Tervezzétek meg a szituációhoz illő háttérzajokat, és rögzítsétek ezeket magnóra!
- A háttérzajok felvétele 2 perces legyen!
- A jelenet a párbeszéddel is ebbe a 2 percbe férjen bele!
- Ha időtök engedi, több variációt is készíthettek.

Helyszín: Vasútállomás

Szereplők: Kalauz, utas – vagy két várakozó utas

Alaphelyzet: Az utas tanácstalanul áll az állomáson. Az elektronikus tájékoztatótábla nem működik, így nem tudja, honnan indul a vonata. Ráadásul nyaral, még soha nem járt ezen az állomáson, nem ismeri a helyet. A kalauz éppen most állt meg a peronon.

2. CSOPORT

Kedves hangtechnikusok!

- Tervezzétek meg az alábbi jelenetet! Írjatok hozzá párbeszédet!
- Tervezzétek meg a szituációhoz illő háttérzajokat, és rögzítsétek ezeket magnóra!
- A háttérzajok felvétele 2 perces legyen!
- A jelenet a párbeszéddel is ebbe a 2 percbe férjen bele!
- Ha időtök engedi, több variációt is készíthettek.

Helyszín: Strand vagy vízpart (hangosbemondó is van)

Szereplők: Egy család (Pl. az apa úszni tanítja fiát – a történetet szabadon változtathatjátok, alakíthatjátok.)

Alaphelyzet: Az apuka éppen úszni tanítja a fiát, aki csapkodja a vizet, kalimpál, mert kicsit fél a víztől. Az apa próbálja megnyugtatni és bátorítani őt. Mellettük a strandolók folyamosan a vízbe ugrálnak és labdáznak.

3. CSOPORT

Kedves hangtechnikusok!

- Tervezzétek meg az alábbi jelenetet! Írjatok hozzá párbeszédet!
- Tervezzétek meg a szituációhoz illő háttérzajokat, és rögzítsétek ezeket magnóra!
- A háttérzajok felvétele 2 perces legyen!
- A jelenet a párbeszédrel is ebbe a 2 percbe férjen bele!
- Ha időtök engedi, több variációt is készíthettek.

Helyszín: Egy gyorsétterem konyhája, ahol óriási a forgalom. Itt készül az étel, itt zajlik a mosogatás, a rendelésvétel.

Szereplők: Az étterem személyzete (pl. pincér, főszakács, mosogatók)

Alaphelyzet: Óriási a forgalom, a pincér folyamatosan mondja a vendégek újabb rendeléseit. A főszakács a sőt keresi, mert a sószórókat fel kell tölteni és kitenni az asztalokra. A konyhán mosogatók mosogatnak és pakolják az edényeket.

4. CSOPORT

Kedves hangtechnikusok!

- Tervezzétek meg az alábbi jelenetet! Írjatok hozzá párbeszédet!
- Tervezzétek meg a szituációhoz illő háttérzajokat, és rögzítsétek ezeket magnóra!
- A háttérzajok felvétele 2 perces legyen!
- A jelenet a párbeszédrel is ebbe a 2 percbe férjen bele!
- Ha időtök engedi, több variációt is készíthettek.

Helyszín: Egy forgalmas útkereszteződésben lévő buszmegálló

Szereplők: Várakozó

Alaphelyzet: A buszmegállóban emberek várakoznak. Hatalmas vihar közeleg, az ég dörög, már csepereg is az eső. Az utasok beszélgetni kezdenek. Az egyiknek nincs órája, és aggódva érdeklődik, hogy mennyit kell még várni a busz érkezéséig. A másik várakozó azon aggódik, hogy nincs nála esernyő. A buszra még 2 percet kell várni, közben az eső egyre jobban esik.

5. MELLÉKLET

A kézművesség története – információs lap

A kézművesség a kézműves szakmák gyűjtőneve. Mielőtt szakmákká váltak volna, nem volt fontos a kézműves személye, aki rendszerint magának vagy szűkebb környezetének készített tárgyakat. Amikor a városi életforma, így a piac is kialakult, a kézművesek munkájának egy része áruvá vált. A kézzel elkészített termékek többnyire a mindennapi élet szükségletei és kellékei voltak: edények, bútorok, fegyverek, textíliák stb. Az ezeket a cikkek előállító mestersegek története nagyon régre nyúlik vissza, és egyes ágai ma is az ősi formában fennmaradtak, megtalálhatók. A kézművességnek és a kisiparnak a termékek minősége és a viszonylag szabad életformát biztosító munka jellege miatt mindig nagy volt a presztízse és a vonzereje. A kézművesek korábban idősebb, mesterfokozatú szakemberektől tanulták a kézművességet, és az inasok évek után „szabadultak”, vándorútra mentek, „remeket” készítettek, elkészítették saját szerszámaikat, és megnyitották saját műhelyüket, és később maguk is mesterek lettek. A gyáripar megjelenése előtt valójában minden szakma maga készítette a szerszámaikat vagy eszközeit, a kézi munka szerves része volt az életnek. A gépek megjelenésével a kézi munka veszített presztízsből, és kiszorult a géppel nem végezhető nehéz testi munka vagy betanított segédmunka kategóriákba.

Általában a nagyobb tudást kívánó termékek közül jelölték ki a készítendő remeket. Megszabták az előkészületeket, a felhasználandó anyagok minőségét, a remek elkészítésének időtartamát és helyét. A munka menetének felügyeletére két mestert rendelt ki a cég, nehogy a remekelő idegen segítséget vegyen igénybe, vagy más által készített terméket mutasson be remekként. A remeket a cég mesterei együttesen bírálták meg. A kisebb hibákért bírságot róttak ki, nagyobb hiba esetén új remek készítésére kötelezték az ifjút. A remek általában az ifjú mesteré maradt, de sokszor a cég értékesítette, és ezzel a vagyonát gyarapította. A cégbe való felvételért jelentős összeget kellett fizetni és lakomát adni a mesterek számára.

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A9zm%C5%B1vesség%C3%A9rt>
<http://mek.niif.hu/02100/02115/html/1-1091.html>

6. MELLÉKLET

Feladatlapok a kézművesség történetéről

1. FELADATLAP

Mi a remek?

Ki felügyelte a munkát?

Ki bírálta a kész művet?

Miért felügyelték a munkát?

Mi történt, ha hibázott valaki a remek elkészítésében?

Mit csináltak a kész remekkel?

Hogyan lehetett bekerülni a cégbe?

Ez kerüljön a portfóliódba!

Feladatlapok a kézművesség történetéről

2. FELADATLAP

Eleinte kinek készítették tárgyaikat a kézművesek?

Miket készítettek elsősorban?

Hogy tanulták a kezdetekben a kézműves mesterségeket?

Mi kellett ahhoz, hogy valaki mesterré váljon?

Miért volt nagy a vonzereje a kézműves szakmáknak?

Miért szorultak ki a kézművesség bizonyos ágai?

Milyen kézműves szakmákat ismersz, amelyek manapság is léteznek?

9. MELLÉKLET

Kétféle rafiakosár-minta – képek

A képeket készítette: Pataki Eszter

10. MELLÉKLET

Konyhai dísz – képek

A képeket készítette: Pataki Eszter

11. MELLÉKLET

Értékelőlap

Több is megnevezhető!

A legszebb kidolgozású munka:

.....

A legötletesebb alkotás:

.....

A legszebb galéria tulajdonosa:

.....

A mai nap legjobb feladata(i) számomra:

.....

mert

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ez kerüljön a portfóliódba!

4. RÉSZMODUL

FEJEZD KI MAGAD!

A művészetek, közművelődés, kommunikáció szakmacsoporthoz tartozó szakmákkal történő ismerkedés, a közlő és a befogadó szerepkörének megtapasztaltatása valósul meg a gyakorlatok során. A szituációs gyakorlatok, a kommunikációs teszt kitöltése, a szóbeli megnyilvánulásokat támogató feladatok a saját kommunikációs stílus azonosítását és a szereplés okozta stresszel történő megküzdés megtapasztalását teszi lehetővé.

KIEMELTEN FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK

- Kreativitás
- Verbális és nem verbális kommunikáció
- Problémamegoldás
- Együttműködés
- Meghallgatási készségek
- Stresszel történő megküzdés

IDŐIGÉNY

- 7 óra

MELY CÉLOK ELÉRÉSÉHEZ JÁRUL HOZZÁ?

A művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoport számos területén a másik emberrel való érintkezés, a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, egy-egy információ, gondolat közvetítése áll a tevékenység középpontjában. A részmodul ehhez igazodva a verbális és nem verbális kommunikáció, a kifejező közlés fejlesztését célozza meg.

Az alapvető munkavállalói és életpálya-építési, valamint a kommunikációs kompetenciák körében további célként fogalmazódik meg a művészetekhez való empatikus, beleérző beállítódás, a meghallgatási készségek és az együttműködés erősítése.

A saját élményű feladatok szereplési lehetőséget teremtenek, így védett környezetben gyakorolhatják a szerepléssel együtt járó stresszel történő megküzdést,

hozzájárulva az egészséges megküzdési stratégiák kialakításához.

SZAKTUDOMÁNYI ÉS PEDAGÓGIAI HÁTTÉR

A szakmacsoport számos területén elengedhetetlenül szükséges a hatékony kommunikáció képessége, továbbá hogy figyelembe vegyük és megértsük a különböző nézőpontokat, választékosan és érthetően közöljük véleményünket, benyomásainkat, illetve a helyzetnek megfelelően formába tudjuk önteni gondolatainkat.

Az információs és kommunikációs kultúra a megismerést, az eligazodást, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálása, felfogása, megértése, szelektálása, elemzése, értékelése, felhasználása, közvetítése, alkotása. Kiemelt feladat a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigye-

lési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Kommunikációs kultúránk szerves része az anyanyelv tudatos és igényes használata, valamint az idegen nyelvű, illetve a különböző kultúrák közötti információcsere.

Több műveltségi részterületnek is célja – a sajátos kifejezési eszközeivel kapcsolatos ismeretszerzés és képességfejlesztés mellett – a kultúra köznapi jelenségeinek kritikai feldolgozása, a legfontosabb kommunikációs módok tanulmányozása. Ily módon az órai tevékenységek kapcsolódhatnak művészi alkotásokhoz és a mindennapi élet megnyilvánulásaihoz egyaránt.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. Céljuk a képességek fejlesztése, a szellemi, lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai fogékonyság, a fantázia, az érzékenység fokozása. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

Forrás

243/2003. (XII. 17.) korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Munkahelyi megfigyelés

Megjegyzés: Ha nem volt megoldható, hogy az egész osztály együtt menjen munkahelyi megfigyelésre, akkor a csoport fele munkahelyi megfigyelést végez, és az iskolában maradókkal a 4. részmodul 3–7. foglalkozás végezhető el! Lásd részletesebben a modulleírást!

AJÁNLOTT FELDOLGOZÁSI MÓD

1. FOGLALKOZÁS

„Ékszer a lelke”

Az ékszerész szakmával való ismerkedés szakmabemutató film megtekintésével

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Filctoll
- Csomagolópapír

10 perc **RAJZFELADVÁNY**

A szakmacsoportozóhoz tartozó szavak, kifejezések lerajzolása és kitalálása

Cél

A témára és az együttlétre való ráhangolódás támogatása. A kreativitás, kezűgyesség fejlesztése

A feladat menete

1. Önkéntes jelentkezéssel zajlik a feladat. Az önkéntes kitalál egy szót vagy kifejezést, ami kapcsolódik a szakmacsoportozóhoz (pl. szakma elnevezése, egy munkatevékenység, egy elkészített alkotás neve), és lerajzolja a táblára/csomagolópapírra.
2. A többiek találgathatnak már rajzolás közben is, mi lehet a feladvány.
3. Aki kitalálja, az rajzolja a következő ábrát.

35 perc **ÉKSZERÉSZ**

Az ékszerész szakmáról, annak munkafolyamatairól, munkakörülményeiről, pályaelvárásairól való ismeretszerzés. A feladatlap segítségével az új információk feldolgozásának, rendszerezésének segítése, illetve az egyéni – szakmával kapcsolatos – benyomások, érdeklődés megfogalmazása

Forrás

1. *melléklet:* Ékszerész – feladatlap

2. *melléklet:* Ékszerész.wmv c. film – digitális melléklet CD-n; vagy letölthető: <http://www.npk.hu/video/index.php#>

A feladat menete

1. A film megtekintése előtt kapja meg minden tanuló az *1. melléklet*: Ékszerész c. feladatlapot!
2. Nézzék meg az Ékszerész c. szakmabemutató filmet! (8 perc 25 mp.)
3. A teszt kitöltése után beszéljék meg a tanulók válaszait!

Az *1. melléklet*: Ékszerész – feladatlap helyes válaszai

1. (Milyen fémekkel dolgoznak az ötvösmesterek?) Nemesfém, színesfém, könnyűfém.
2. (Milyen munkafolyamatok hangzottak el a filmben?) Tervezés, olvasztás, hengerelés, formába öntés, húzás, kovácsolás.
3. (Általában hány százalékát teszi ki a munkának a javítás?) 70%
4. (Milyen eszközöket használ az ékszerész munkája során?) Reszelő, fűrész, kalapács, véső.
5. (Milyen anyagokkal dolgozik?) Arany, ezüst, platina, drágakő, féldrágakő, borostyán, korall, gyöngy, elefántcsont, nemesebb faanyagok.
6. (Milyen ismeretekre van szüksége munkája minél szakszerűbb ellátásához?) Művészettörténeti ismeretek, divatismeret, anyagismeret, az ékszerkészítés eljárásainak ismerete.
7. (Mely tulajdonságok, képességek megléte szükséges egy ékszerész esetében?) Türelem, pontosság, odafigyelés, kézügyesség, rajzkészség.
8. (Hány fokra kell hevíteni a munkadarabokat?) 700–1000 °C
9. (Tervezz a négyzetbe egy medált vagy kitűzött, ami a TE ízlésedet tükrözi!) – Az ékszerterveket nézzék meg közösen!

Megbeszélés/Értékelés

Az *1. melléklet*: Ékszerész – feladatlap kerüljön a portfolióba!

Változatok

A feladat változata lehet, hogy a szakmabemutató film megtekintése előtt minden diák két kérdést választ a feladatlapról – vagy kap a pedagógustól –, amire választ kell keresnie a film megtekintése során. A filmnézést követően a csoporttagok mindegyike elmondja a kérdéseit és a válaszokat, így a csoporttagok közösen rakják össze a szakmáról alkotott képet.

2. FOGLALKOZÁS**Cégerlesen**

A cégér fogalmának, funkciójának megbeszélése prezentációs anyag segítségével és cégértervezés

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek
- Projektor
- Filctollak
- Tempera
- Ecset
- Vízestálka
- Rajzlapok

20 perc **MILYEN A JÓ CÉGÉR?**

A Cégérnézőben című prezentáció megtekintése, a jó cégér, a jó reklám ismerveinek összegyűjtése

Cél

Ismeretszerzés és -bővítés, a tanulók előismereteinek mozgósításával. A reklámok hatáskeltő elemeinek tudatosítása

Forrás

3. melléklet: Cégérnézőben.ppt – digitális melléklet CD-n

A feladat menete

1. Kérdezze meg a diákokat, hogy mit jelent ez a mondat: „A jó bornak nem kell cégér”! Mit jelent a cégér szó? Hol találkozhatnak cégekkel manapság?
2. Tekintsék meg a Cégérnézőben című PP-bemutató képeit! (*3. melléklet*)
3. A diákok találják ki, hol függhetnek a látott cégek! Több lehetséges válasz is lehet.

A diaképeken látható cégek

- 1. dia: Étterem (címdaldon)
- 2. dia: Borospince, borkimérés, borász
- 3. dia: Hajókölcsonzó, lehet egy hajózási múzeum, halászlé társaság
- 4. dia: Fagylaltozó, cukrászda
- 5. dia: Teázó, kávézó
- 6. dia: Cipész, trezor, de lehetne kulcmásoló cégére is

- 7. dia: Szálló a bicikliút mellett, pihenőhely
 - 8. dia: Játékbolt, posta
 - 9. dia: Pékség, csokizó, desszertszalón vagy cukrászda
 - 10. dia: Étterem
 - 11. dia: Könyvtár, könyvesbolt, antikvárium
4. A prezentációs anyag megtekintése után gyűjtsék össze közösen: mi lehet a cégér szerepe, funkciója? Hogyan reklámozhatja magát ma egy mesterember?

25 perc **TERVEZZÜNK!**

Cégér tervezése kiscsoportos munkában

Cél

A kreativitás, az ötletesség, a tervezőmunkához szükséges kompetenciák fejlesztése. Az együttműködés és csoportmunkakészségek támogatása

A feladat menete

1. Alakítson 3-4 fős csoportokat!
2. Minden kiscsoport válasszon 3 szakmát a szakmacsoportból, amelynek megtervezi és elkészíti a cégérét. A munkához kapjanak lapokat, temperát, festéket, ecsetet, filctollakat stb. a tanulók!
3. A cégéreket a csapatok mutassák be 3 percen belül!

Változatok

A tervezőmunka még inkább serkenti az együttműködést, ha a feladat a kis csoportokat szimbolizáló cégér megtervezése. Ha minden kiscsoport bemutatta a cégérét, a teljes csoport is tervezzen egyet, amely a csoport egészét szimbolizálja, reklámozza! A tervezésben és megvalósításában mindenkinek egyet kell értenie, csak akkor kezdhetnek munkához.

3. FOGLALKOZÁS

Szóbeszéd

Ötletbörze és internetes gyűjtőmunka módszerével a kommunikáció és a beszédközpontú szakmák összegyűjtése

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Lapok
- Internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek

10 perc **NAPNYITÓ**

A választott feladattól függően

Cél

A megérkezés támogatása, az együttlét alaphangulatának megteremtése

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek 3. kiadvány

A feladat menete

A választott feladat szerint.

35 perc **BESZÉDES SZAKMÁK**

Ötletbörze módszerével a kommunikáció és a beszédközpontú szakmák összegyűjtése

Cél

Ismeretszerzés és a foglalkozássorozat további gyakorlatainak előkészítése, az azokra való ráhangolódás.

Forrás

A Művészet, közművelődés kommunikáció 1. részmoduljának 2. melléklete: Szakképesítések a művelődés, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportban

A feladat menete

1. Kapják meg a diákok vagy tegye minden tanuló számára látható helyre az 1. részmodulban használt szakképesítéseket összegző mellékletet! (2. melléklet)

- A tanulók feladata közösen összegyűjteni és csomagolópapírra írni azokat a szakképesítéseket, amelyekben a szóbeli kifejezőképesség, a jó kommunikációs készség, a tárgyalóképesség elengedhetetlen. Ezek például a következők lehetnek: idegen nyelvi kommunikátor, intézményi kommunikátor, kommunikátor, közművelődési menedzser, szakember, közösségfejlesztő, kulturális menedzser, kulturális rendezvényszervező, moderátor, műsorvezető riporter, rádiós műsorvezető, konferanszié, rendező-asszisztens, sportkommunikátor, színész, színházi és filmszínész, szinkronasszisztens, színpadmester, szórakoztató munkatárs, televízióműsor-vezető, újságíró-konferanszié).
- Alkosson 3-4 fős kis csoportokat a kiszámolás módszerével: 1, 2, 3 – 1, 2, 3...!
- A kis csoportok mindegyike válasszon egyet az összegyűjtött szakmák közül, és gyűjtsön információkat az adott szakképesítésről az interneten! Ehhez segítségül adja meg a <http://www.milegyek.hu/search.php?searchtype=simple> elérést, ahol informálódhatnak – erre 15 perc áll rendelkezésre.
- A gyűjtőmunkát követően minden csoport jelöljön ki egy kommunikátort, aki átül a jobbra mellettük ülő csoport asztalához! Itt mondja el a tudnivalókat az általuk keresett szakmára vonatkozóan!

Változatok

A feladat úgy is játszható, hogy a csoportok által kijelölt kommunikátorok kiállnak a csoport elé. A csoporttagok kérdéseket tehetnek fel nekik az adott szakmára vonatkozóan, a véleményüket kérdezhetik, és ők eszerint válaszolnak. A játék során ebben az esetben megengedett, hogy a kommunikátor ne csak az olvasottak alapján válaszolhasson, hanem fantáziájának használatával kitalálhat információkat, amik illenek az adott szakmához, így a spontaneitást, a kreativitást is fejleszti a játék.

4. FOGLALKOZÁS

A világot jelentő deszkán

Internetes gyűjtőmunka során, illetve szerepjátékon keresztül az előadó-művészetről és a színházi műfajokról való ismeretszerzés

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Lapok
- Internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek

25 perc **MŰFAJBÖRZE**

Ismerkedés a színházi műfajokkal internetes gyűjtőmunka segítségével

Cél

Az előadó-művészethez kapcsolódó játékokra való ráhangolás

Ismeretszerzés és -bővítés, az információk összegyűjtésének, a lényegkiemelésnek, illetve az információ átadásának gyakoroltatása

Forrás

4. melléklet: Műfajkártyák

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Komédia>

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Tragédia>

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Musical>

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Opera_\(színmű\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Opera_(színmű))

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Operett>

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Pantomim>

A feladat menete

- Húzzanak a diákok a műfajkártyákból! (4. melléklet)
- Az azonos műfajt húzók kerülnek egy csoportba. (Műfajok: 1. csoport: Komédia és tragédia; 2. csoport: Musical; 3. csoport: Opera és operett; 4. csoport: Pantomim)
- A kiscsoportok feladata, hogy internetes gyűjtőmunka segítségével gyűjtsék össze a műfaj jellemzőit, történetét, és készítsenek rövid összefoglaló anyagot! Azoknak a csoportoknak, amelyek két műfajt tartalmazó kártyát húztak, adja meg a választás lehetőségét, azaz elegendő csak az általuk kiválasztott műfaj jellemzőit feltérképezniük és összegyűjteniük.

- Az internetes kereséshez adja meg segítségül a Fórumban felsorolt honlapcímekeket!
- A gyűjtőmunkát követően minden kis csoport mutassa be társainak az adott műfajról összeszedett tudnivalókat 2-3 percben!

20 perc **HÍROLVASÓ**

Hírolvasás különböző – az előbbi feladat során megbeszélte – műfajokban

Cél

Hangulatoldás és a csoportkézségek, együttműködés fejlesztése. A kreativitás, az önkifejezés serkentése

Forrás

5. melléklet: Hírolvasó – kártyák

A feladat menete

- Az előbbi feladat során alakult csoportokban dolgoznak tovább a tanulók.
- Minden csoport húz egyet az 5. melléklet kártyáiból, amelyen egy hírt olvashatnak.
- A feladatuk a kártyán szereplő rövid hírek felolvasása és előadása az előző játékban megbeszélte műfajokban úgy, ahogyan az egy valódi híradásban elhangozna:
 - tragikusan vagy komikusan;
 - musicalként;
 - operettként vagy operaként;
 - pantomim előadásban;
 - valamint ahogy egy híradóban elhangozna.
- Tapsolják meg a csapatok előadásait!
- A feladat megbeszélésekor érdemes időt szánni annak a megbeszélésére, hogy mire kell figyelnie egy hírolvasónak, amikor egy rádiós vagy televíziós műsorban híreket olvas, illetve azon szakmákban, amelyek középpontjában a kommunikáció áll (választékos szóhasználat, szép artikuláció, beszédtempó, hangsúlyozás stb.).

Változatok

A játék időtartama rövidíthető, ha minden csoport 2-3, a csoporttagok által választott műfajban adja elő a híreket, így a feladat megbeszélésére több idő marad.

5. FOGLALKOZÁS

Mondóka

A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése nyelvtörők, beszédtechnikai gyakorlatok során

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Lapok

5-10 perc **HÚ, MICSODA HÓESÉS VAN!**

Egy mondat különböző érzelmi töltettel való kommunikálása

Cél

A témára való ráhangolás, hangulatoldás

A feladat menete

- A diákok kezdjenek el járkalni a térben, és találkoznak össze társaikkal!
- Minden találkozásnál próbálják a „Hú, micsoda hóesés van!” mondatot más-más hangsúllyal, érzelmi töltettel, más-más szótagolással, más testbeszéddel elmondani egymásnak!

30 perc **EGYIRÁNYÚ ÉS KÉTIRÁNYÚ KOMMUNIKÁCIÓ**

Instrukciók alapján történő rajzolás, először visszacsatolási lehetőség nélkül, majd a kétirányú kommunikáció lehetőségével

Cél

Az egyirányú és a kétirányú kommunikáció különbségének, hatékonyságának megtapasztaltatása

Forrás

RUDAS JÁNOS: *Delfi örökösei*. Gondolat–Kairosz Kiadó, 1997. 227. o.

6. melléklet: Egyirányú és kétirányú kommunikáció – ábrák

A feladat menete

- Kérjen egy önként jelentkezőt, aki jó kommunikátornak tartja magát!

- Az önkéntesnek adja oda a 6. melléklet 1. ábráját! A többi csoporttag ne lássa az ábrát! Az önként jelentkező feladata a csoporttagoknak háttal állva elmondani, mi látható az ábrán.
- Amíg a kommunikátor az ábrát tanulmányozza, kérje meg a csoporttagokat, hogy készítsenek két lapot maguk elé! Feladatuk az önkéntes csoporttársuk által ismertetett 1. ábra lerajzolása. Kérdések nem tehetők fel, azaz a kommunikátor és a csoporttagok egymással nem beszélhetnek!
- Amikor az 1. ábra lerajzolása megtörtént, a kommunikátor szembefordul a csoporttal, és megkapja a 2. ábrát. A 2. ábrát is ismerteti, de ekkor már a csoporttagok kérdezhetnek, miközben rajzolnak.
- Beszélgék meg a feladat tapasztalatait!

Változatok

Kommunikációs irányok

- A tanulók azt a feladatot kapják, hogy fél percen keresztül kell beszélniük valamiről úgy, hogy a többi csoporttag csak hallgatóként van jelen. (Lehet ez önmaguk bemutatása, de lehet ez egy tárgy bemutatása is, ami a teremben látható, és amit a beszélő diák választ ki). Fél percig beszélni valamiről nem is olyan egyszerű...
- Kérjen egy önként jelentkezőt, aki elsőként vállalja a feladatot, majd ösztönözze a tanulókat, hogy minél többen próbálják ki ezt a helyzetet!
- A játékidő felénél változik a feladat, mégpedig úgy, hogy most a többieknek arról kell kérdeznük, amiről az illető beszél.
- A feladat után beszéljék meg a tapasztalatokat, azaz kinek melyik helyzetben volt könnyebb kommunikálni! A két különböző helyzetben mire kell figyelni?

10-15 perc **NYELVTÖRŐK**

A gyors és helyes artikuláció gyakoroltatása vicces nyelvtörőkkel

Cél

Hangulatoldás, a gyors és érthető beszédtechnika gyakoroltatása

Forrás

7. melléklet: Nyelvtörők

A feladat menete

- Mindenki húzzon egy nyelvtörőt (7. melléklet), és olvassa el! (Néhány csoporttag ugyanazt húzza.)
- Majd sorban minél gyorsabban próbálják a diákok felolvasni ezeket!

Forrás

PETER DÜRRSCHMIDT – JOACHIM KOBLITZ – MARCO MENCKE – ANDREA ROLOFS – KONRAD RUMP – SUSANNE SCHRAMM – JOCHEN STRASMANN: *Trénerok kézikönyve*. Z-Press Kiadó, 2008. 293. o.

Változatok

- Amennyiben az idő engedi, fokozható a hangulat, ha időre kell felolvasni sorban a nyelvtörőket. Az óramutató járásával megegyező sorrendben halad a felolvasás. Amikor végzett valaki, rácsap a térdére, ezzel jelzi, hogy kezdheti a másik. Próbáljanak rekordot felállítani!
- A feladatot a kommunikációs blokk bármelyik részében – amikor hangulatoldásra van szükség – újra elővehetik, hogy megdöntsék a korábbi rekordokat. Ilyenkor lehet cserélgetni a nyelvtörőket a gyorsaság fokozása érdekében.
- Két csapat gyorsasági versenyeként is játszható a feladat.

6. FOGLALKOZÁS

Kommunikációs stílusom

A saját kommunikációs stílus azonosítása teszt kitöltésével és értékelésével

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz

Cél

Az ön- és társismeret fejlesztése, a saját kommunikációs jellemzők irányított átgondoltatása

Forrás

8. melléklet: Kommunikációs stílusom – kérdőív

9. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értékelése

10. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értelmezése

A feladat menete

1. Minden tanuló kapjon a Kommunikációs stílusom kérdőívből! (8. melléklet)
2. A kitöltés előtt beszéljék meg a kitöltés módját a tanulókkal!
Ne töltsenek sok időt az egyes állításoknál! Az első gondolat irányítsa a választást! Minden állításnál 5 válaszlehetőség közül kell választani, tisztázzák a fokozatokat:
 - IGEN – teljes egyetértés az állítással
 - igen – egyetértés
 - ? – sem egyetértés, sem egyet nem értés
 - nem – egyet nem értés
 - NEM – teljes egyet nem értés
3. Ossza ki a kérdőív kiértékelését! (9. melléklet)
4. Az értékelés módját az értékelőlapon részletezve és példával illusztrálva találhatják meg. Az értékelés módját beszéljék meg közösen, és ehhez folyamatosan kapjanak segítséget a tanulók!
5. Ossza ki az eredmények értelmezését segítő lapokat! (10. melléklet) Az értelmezést segíti, ha egy-egy tulajdonság neve mellé odairják a tanulók a kapott összpontszámot.
6. Beszéljék meg a teszt eredményét! Kit ért meglepetés? Erre az eredményre számítottak-e?

Forrás

RUDAS JÁNOS: *Delfi örökösei*. Gondolat–Kairosz Kiadó, 1997. (A 299. o. alapján átdolgozva)

Megbeszélés/Értékelés

A 8. melléklet: Kommunikációs stílusom – kérdőív, a 9. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értékelése, valamint

a 10. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értelmezése kerüljenek a portfólióba!

Változatok

A kérdőívvel történő munka még inkább fejleszti az önismeretet, ha miután kitöltötték a tesztet, a diákok párokat alkotnak, s a párt alkotók egymásról is kitöltik. Ezután visszajeleznek egymásnak, megbeszélik az eredményeket. Erre még 30-40 percet számolhat, azaz átnyúlik a következő foglalkozásba, azonban jelentőség-teljes hozadéka van ön- és társismereti szempontból.

7. FOGLALKOZÁS

A felvonás vége

A foglalkozássorozat összegzése, élmények és érzések megosztása, értékelés

Időigény

45 perc

Eszközök

- Íróeszköz
- Az értékelőlapok másolatai

35 perc **SZÍNHÁZI KRITIKA**

Az értékelőlap kitöltése és megbeszélése során a nap eseményeinek végiggondoltatása, az egyes tevékenységekhez, feladatokhoz való viszonyulások tudatosítása

Cél

A nap zárása, visszatekintés a napra. A részmodul értékelése, a másik meghallgatása

Forrás

11. melléklet: Értékelőlap

A feladat menete

1. Szükség szerint emlékeztesse a diákokat a részmodulban végzett feladatokra!
2. A diákok töltsék ki az értékelőlapot! (11. melléklet)
3. Osszák meg a diákok benyomásait, az értékelőlapra írtakat egymással! A miértekre feltétlenül kérdezzen rá a zárókörben!

10 perc **NAPZÁRÓ**

A választott játék függvénye

Cél

A nap zárása, visszatekintés a napra

Forrás

Játékgyűjtemény c. Dobbantó Diáktámogató füzetek 3. kiadvány

A feladat menete

A választott játék függvényében

A részmodulban

Ráhangelést szolgáló feladatok:

- Rajzfeladvány
- Hú, micsoda hóesés van!

Elsajátítást támogató feladatok:

- Ékszerész
- Milyen a jó cégér?
- Beszédes szakmák
- Műfajbörze
- Kommunikációs stílusom

Alkalmazást gyakoroltató feladatok:

- Tervezzünk!
- Hírolvasó
- Egyirányú és kétirányú kommunikáció
- Nyelvtörők
- Színházi kritika

ÉRTÉKELÉS

A portfólióba kerüljenek:

1. melléklet: Ékszerész – feladatlap

8. melléklet: Kommunikációs stílusom – kérdőív

9. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értékelése

10. melléklet: Kommunikációs stílusom – a kérdőív értelmezése

11. melléklet: Értékelőlap

FORRÁSOK

Művészekről, szakkifejezésekről az alábbi honlapokon informálódhat:

<http://www.kepszotar.hu/>

<http://www.muveszetek.hu/lexikon/>

Szakmaleírások, pályatükrök az alábbi honlapokon hozzáférhetők:

<http://www.epalya.hu>

<http://www.milegyek.hu/search.php?searchtype=simple>

<http://www.epalya.hu>

A <http://www.szakma.hu/szakmamodszertar/index.php> internetes oldalon további gyakorlatok, játékok hozzáférhetők.

KÉPEK FORRÁSA

A 3. melléklet: Cégélnézőben digitális diasorozat képeinek forrása:

<http://www.flickr.com/photos/photos-pfi/1106762924/>

<http://www.flickr.com/photos/markpfalz/2183847940/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/markpfalz/2234438687/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/ilnycilnyc/3646181783/>

<http://www.flickr.com/photos/ilnycilnyc/3646180517/>

<http://www.flickr.com/photos/markpfalz/482849512/in/set-72157594446503395/>

<http://www.flickr.com/photos/it-is-aai/3162522355/>

<http://www.flickr.com/photos/markpfalz/337329460/in/set-72157594446503395/>

<http://www.flickr.com/photos/markpfalz/375663373/in/set-72157594446503395/>

<http://www.flickr.com/photos/bonnaventura/2093597802/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/werner43/60624013/>

<http://www.flickr.com/photos/werner43/60623433/in/set-868770/>

<http://www.flickr.com/photos/24533883@N06/2767977957/>

<http://www.flickr.com/photos/markpfalz/2887978842/in/set-72157594446503395/>

<http://www.flickr.com/photos/bonnaventura/2092805007/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/duqueiros/2767780553/1n/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/bonnaventura/2092823015/>

<http://www.flickr.com/photos/bonnaventura/2093609438/in/photostream/>

1. MELLÉKLET

Ékszerész – feladatlap

1. Milyen fémekkel dolgoznak az ötvösmesterek?

2. Milyen munkafolyamatok hangzottak el a filmben?

3. Általában hány százalékát teszi ki a munkának a javítás?

4. Milyen eszközöket használ az ékszerész munkája során?

5. Milyen anyagokkal dolgozik?

6. Milyen ismeretekre van szüksége munkája minél szakszerűbb ellátásához?

7. Mely tulajdonságok, képességek megléte szükséges egy ékszerész esetében?

8. Hány fokra kell hevíteni a munkadarabokat?

9. Tervezz a négyzetbe egy medált vagy kitűzőt, ami a TE ízlésedet tükrözi!

Ez kerüljön a portfóliódba!

4. MELLÉKLET

Műfajkártyák

Ki kell vágni!

TRAGÉDIA ÉS KOMÉDIA	TRAGÉDIA ÉS KOMÉDIA	TRAGÉDIA ÉS KOMÉDIA
TRAGÉDIA ÉS KOMÉDIA	TRAGÉDIA ÉS KOMÉDIA	TRAGÉDIA ÉS KOMÉDIA
MUSICAL	MUSICAL	MUSICAL
MUSICAL	MUSICAL	MUSICAL

OPERA ÉS OPERETT	OPERA ÉS OPERETT	OPERA ÉS OPERETT
OPERA ÉS OPERETT	OPERA ÉS OPERETT	OPERA ÉS OPERETT
PANTOMIM	PANTOMIM	PANTOMIM
PANTOMIM	PANTOMIM	PANTOMIM

5. MELLÉKLET

Hírolvasó – kártyák

Ki kell vágni!

A héten túlnyomóan napos idő várható. Az ország északi részén és a Balaton környékén várható elszórtan egy-egy zápor, zivatar. Esetenként felélénkülhet a szél is. A pollenekre érzékenyek sok zsebkendőt tegyenek a táskájukba, zsebükbe! Szükségük lesz rá, hiszen virágzik a sok növény, repül a virágpórr.

A mai nap – reggel 8 órától este 20 óráig – a vizet a vezeték karbantartása miatt elzárjuk. Tisztálkodáshoz javasoljuk a tartalékolt víz felmelegítését mikrohullámú sütőben vagy gáztűzhelyen, illetve ásványvíz fogyasztását szomjúságuk megszüntetésére. Kézmosás helyett törlőkendőt használhatnak.

Holnap este 20 órai kezdettel a Futrinka bábszínház ősbemutatót tart. Most először mutatják be a Futrinka futása című bábelőadást. A bemutató ingyenes. Várják az óvodásokat, kisiskolásokat, a szülőket és minden érdeklődőt. A bábelőadás után a büfében finom sütemények várják az oda látogatókat.

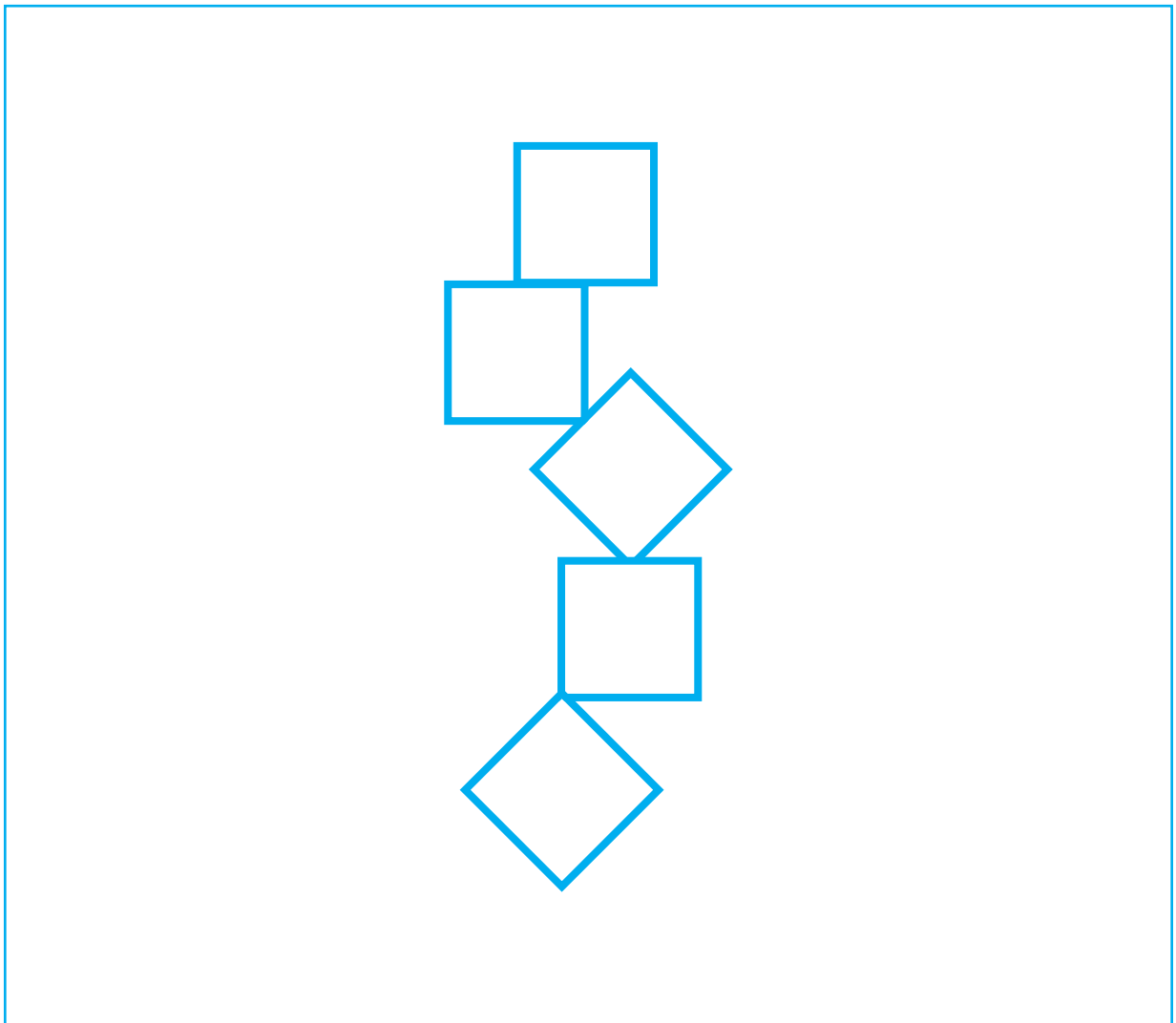
Futóverseny ma a ligetben! Gyönyörű fák között, tiszta levegőjű liget vár minden futni, sportolni szerető gyereket, felnőttet, sportos nyugdíjast. Az első 50 befutó pólót kap ajándékba, a legidősebb és a legfiatalabb versenyző egy-egy biciklit vihet haza, az első három befutót pedig egyéves, konditerembe szóló bérlettel jutalmazzuk.

6. MELLÉKLET

Egyirányú és kétirányú kommunikáció

– ábrák

1. ÁBRA

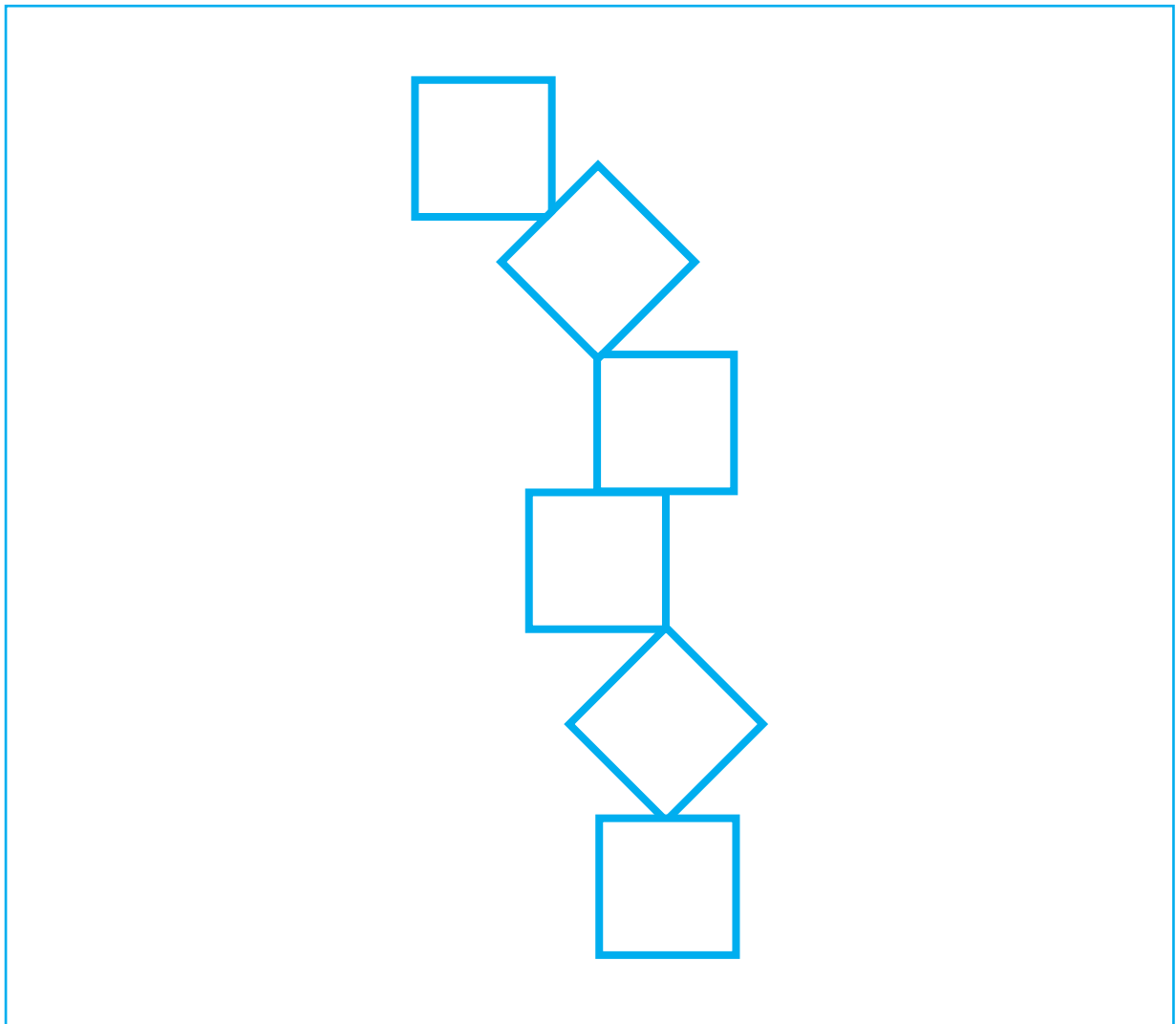

6. MELLÉKLET

Egyirányú és kétirányú kommunikáció

– ábrák

2. ÁBRA

7. MELLÉKLET

Nyelvtörők

Ki kell vágni!

Csámpás csimpánzcsapat csücsül a kicsi kocsiban, és csokit csócsál csendesen.

Egy icike-picike pocok pocakon pöckölt egy másik icike-picike pockot, mire a pocakon pöckölt icike-picike pocok is jól pocakon pöckölte az őt pocakon pöckölő icike-picike pockot.

Kőkapui kapukő, kapukőben laputó, laputóból lapu nő, lapus lesz a kőkapui kapukő.

A pap és a pék két képet kap. Kár – mondják –, mindkét kép kék.

Mit lopsz küklopsz? Gipsz klipszet lopsz, küklopsz?

A savas alma a kamasz hasat karbantartja: ha lassan halad, hajtja, ha szalad, marasztalja.

Láttam szőrös hörcsögöt. Éppen szörpöt szörcsögött. Ha a hörcsög szörpöt szörcsög, rátörnek a hörcsög-görcsök.

Kecském kucorog, macskám moco­rog, vizslám vicsorog, ürgém ücsörög s vígan vigyoro­g.

Fekete bikapata kopog a patika pepita kövén.

Te tevé! tevé! engem eleve. Teveled nem ér fel tétova teveagy veleje.

Csodaszép csalogány csivitel csintalan csalókán. Csalogat csevegő csízeket: csodaszép, csapodár csalogány.

8. MELLÉKLET

Kommunikációs stílusom – kérdőív

Milyen stílusban szoktál kommunikálni? Vagyis: mi módon kommunikálsz egy vagy több emberrel? Tehát ezúttal a „hogyan” fontos, nem a „mit”! Ez a kérdőív arról szól, hogy miképpen érzed a saját kommunikációs stílusodat.

Gondolj olyan kommunikációs helyzetekre, mint például a beszélgetés, a vita, az információközlés, a tárgyalás, a társasági csevegés, az értekezlet, az információkérés stb.!

Nincs „helyes” kommunikációs stílus, ezért nincs jó vagy rossz válasz sem! Ne tölts el sok időt az egyes állításoknál! Inkább az első benyomásod vagy megérzésed irányítsa tolladat! Legyél magadhoz olyan őszinte, amilyen csak tudsz!

Minden sorban egy rád vonatkozó állítást olvashatsz. És minden állításhoz ötféleképpen viszonyulhatsz, éspedig:

- IGEN!** = Teljesen egyetértek az állítással
- igen** = Nagyjából egyetértek az állítással
- ?** = Sem egyetértés, sem egyet nem értés
- nem** = Nagyjából nem értek egyet az állítással
- NEM!** = Egyáltalán nem értek egyet az állítással

Kérjük, hogy minden sorban csak azt az egyet jelöld meg, ami leginkább kifejezi az állítással kapcsolatos érzéseidet, véleményedet!

1.	Nem okoz nehézséget, hogy mások iránti csodálatomat kifejezzem.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
2.	A mondandómmal rendszerint hatni tudok az emberekre.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
3.	Akikkel beszélek, később emlékeznek rám, hatással vagyok az emberekre.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
4.	Meg szoktam köszönni a jó viszony érdekében a másik közreműködését.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
5.	Előre megtervezett kifejezések, betanult fogalmak nem jellemzők a beszédemre.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!

6.	Nagyon lezser, könnyed beszélgetőpartner vagyok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
7.	Ha nem értek egyet valakivel, nagyon gyorsan visszavágok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
8.	Pontosan fel tudom idézni, hogy egy partneremnek mi volt a véleménye.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
9.	Nagyon precízen, pontosan fogalmazok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
10.	Valamilyen benyomást mindig keltek az emberekben.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
11.	Ha ideges vagyok, ez nem hat a beszédem folyékonyására vagy a ritmusára.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
12.	Ha feszült vagyok, akkor is tudok lazán, könnyedén beszélni.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
13.	A szemem pontosan az érzéseimet tükrözi vissza, amikor beszélek valamiről.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
14.	Sokszor eltúlzom a dolgokat.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
15.	Szándékosan úgy szoktam reagálni, hogy az emberek észrevegyék, hogy figyelek rájuk.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
16.	Sok mindent elmondok magamról az embereknek, ha ismerem őket.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
17.	Rendszeresen mesélek vicceket, anekdotákat, történeteket.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
18.	Beszéd közben rendszeresen gesztikulálni szoktam.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
19.	Teljes mértékben nyitott vagyok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
20.	Vitákban ragaszkodom a nagyon pontos meghatározásokhoz.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
21.	Társas helyzetekben rendszerint mindig szót kérek, hozzászólok a témákhoz.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
22.	Nagyon pontos, precíz szeretek lenni, amikor kommunikálok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
23.	Gyakran a testemmel és a hangommal fejezem ki azt, amit kommunikálni akarok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!

24.	Meg tudom tenni, hogy személyes dolgokat tárok fel önmagamról, érzéseimről.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
25.	Társas helyzetekben általában irányító vagyok.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
26.	Nagyon szeretek másokkal vitatkozni.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
27.	Ha „bepörgök” egy vita során, nagyon nehéz leállítani magam.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
28.	Mindig barátságosan szoktam beszélgetni másokkal.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
29.	Igazán nagyon szeretek odafigyelni az emberekre.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
30.	Ragaszkodni szoktam ahhoz, hogy partnereim érvekkel, dokumentumokkal támasszák alá véleményüket.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
31.	Társas helyzetekben szeretem kézbe venni az ügyeket.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
32.	Nagyon szeretek beleszöppenni egy folyó vitába.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
33.	Társas helyzetekben legtöbbször sokat beszélek.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
34.	Nagyon kifejező tudok lenni a nem szóbeli eszközöket használva.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
35.	Ahogy beszélek, az rendszerint benyomást tesz az emberekre.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
36.	Kommunikáláskor bátorítóan szoktam hatni az emberekre.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
37.	Az arckifejezéseim fontos eszközök a kommunikációban.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
38.	Gyakran használok túlzó szavakat, hogy hangsúlyozzak valamit.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
39.	Különösen figyelek arra, akivel beszélgetek.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!
40.	Rendszerint nyitott vagyok érzéseim és érzelmeim kifejezésében.	NEM!	nem	?	igen	IGEN!

Ez kerüljön a portfóliódba!

9. MELLÉKLET

Kommunikációs stílusom

– a kérdőív értékelése

IGEN! 5 PONT

igen 4 PONT

? 3 PONT

nem 2 PONT

NEM! 1 PONT

	<p>Ebben az oszlopban az állítások sorszámai vannak. Keresd meg a kérdőíven az állítás sorszámát, és nézd meg, ott mit karikáztál be! Írd ide a válaszodat és annak pontértékét! A pontértékeket a táblázat fölött találod! Végül add össze a 4 állítás pontjait!</p>
Egy példa	<p>3. állítás: IGEN! = 5 pont 6. állítás: igen = 4 pont Összesen: 9 pont</p>
BARÁTSÁGOS	<p>1. állítás: 4. állítás: 28. állítás: 36. állítás: Összesen:</p>
HATNI TUDÓ	<p>2. állítás: 3. állítás: 10. állítás: 35. állítás: Összesen:</p>
ELLAZULT	<p>5. állítás: 6. állítás: 11. állítás: 12. állítás: Összesen:</p>

VESZEKEDŐ-VITÁZÓ	7. állítás: 26. állítás: 27. állítás: 32. állítás: Összesen:
FIGYELMES	8. állítás: 15. állítás: 29. állítás: 39. állítás: Összesen:
PRECÍZ	9. állítás: 20. állítás: 22. állítás: 30. állítás: Összesen:
ELEVEN-KIFEJEZŐ	13. állítás: 18. állítás: 34. állítás: 37. állítás: Összesen:
DRÁMAI	14. állítás: 17. állítás: 23. állítás: 38. állítás: Összesen:
NYÍLT	16. állítás: 19. állítás: 24. állítás: 40. állítás: Összesen:
URALKODÓ	21. állítás: 25. állítás: 31. állítás: 33. állítás: Összesen:

10. MELLÉKLET

Kommunikációs stílusom

– a kérdőív értelmezése

Nézd meg, hogy hány pontot kaptál összesen az egyes stílusokra az értékelőlapon!

Ha egy tulajdonságra:

4 – 10 pontot kaptál, akkor nem jellemző rád.

11 – 14 pontot kaptál, akkor „is-is”. A helyzettől erőteljesen függ, hogy jellemző-e vagy sem.

15 – 20 pontot kaptál, akkor a tulajdonság jellemző rád.

Minél magasabb a pontszámod, annál inkább jellemző!

Az alábbiakban a kommunikációs stílusokról olvashatsz.

Gondold át, vajon tényleg jellemző-e rád az a jellemzés, amire a legmagasabb pontszámot kaptad! (Megkönnyítheti az értelmezést, ha a tulajdonságok címe mellé odaírod az értékelőlap pontszámait.)

BARÁTSÁGOS

(Pontszámom:)

A barátságos emberek szívesen ismerkednek, beszélgetnek másokkal. Gyorsan, könnyen teremtenek új kapcsolatokat.

Gyakran bátorítják, dicsérik meg a körülöttük lévőket, szívesen működnek együtt másokkal.

HATNI TUDÓ

(Pontszámom:)

Az ilyen személyekre jellemző, hogy ha belépnek valahová, hamar felhívják magukra az ott lévők figyelmét. Erős hatással vannak környezetükre mind a viselkedésükkel, mind a kifejező kommunikációjukkal.

ELLAZULT

(Pontszámom:)

Az ellazult egyének beszéde természetes és könnyed. Nem tervezik meg előre mondandójukat, hanem spontán, lazán viselkednek és fogalmazzák meg gondolataikat.

VESZEKEDŐ-VITÁZÓ**(Pontszámom:)**

A veszekedő-vitázó típusú embereket gyakran magával ragadják érzelmeik, indulataik. Kifejezetten élvezik, ha másokkal módjuk van vitatkozni. Gyorsan és erős érzelmi töltettel reagálnak, ha valamivel nem értenek egyet.

FIGYELMES**(Pontszámom:)**

A figyelmes emberek, miközben társalognak beszélgetőpartnerükkel, gyakran bólogatnak, visszajelzik, hogy figyelnek és értik, amit mond a másik. Jellemző rájuk, hogy pontosan fel tudják idézni a másik véleményét, gondolatait.

PRECÍZ**(Pontszámom:)**

Ezek az emberek fontosnak tartják, hogy véleményüket alá tudják támasztani érvekkel, pontos magyarázatokkal, és természetesen ezt a beszélgetőpartnerüktől is elvárják. Szeretik a precíz, pontos meghatározásokat, fogalmakat.

ELEVEN-KIFEJEZŐ**(Pontszámom:)**

Az eleven-kifejező típusra jellemző, hogy amikor beszél, az arcjátékával, az egész testével „beszél”, azaz arckifejezéseivel, mozdulataival is próbálja kifejezni mondandóját, érzelmeit. Színesen, érzelemmel teli fogalmaz.

DRÁMAI**(Pontszámom:)**

A drámai típus sokszor eltúlozza a dolgokat a még nagyobb hatás érdekében. Gyakran mesél vicceket, történeteket, amelyeket próbál heves hanghatásokkal, indulatszavakkal színesíteni. Szereti felhívni magára a figyelmet.

NYÍLT**(Pontszámom:)**

A nyílt típus könnyen és gyorsan lép kapcsolatba másokkal, szeret beszélgetni, véleményt cserélni. Könnyedén oszt meg magáról információkat, szívesen beszél – akár rövid ismeretség után is – az érzéseiről, illetve személyes dolgairól.

URALKODÓ**(Pontszámom:)**

Az uralkodó típus társas helyzetekben a középpontba kerül, sokszor magához ragadja szót, és általában egy társaságban ő beszél a legtöbbet. Szívesen vállal irányító szerepet is egy beszélgetésben.

Ez kerüljön a portfóliódba!

11. MELLÉKLET

Értékelőlap

A részmodul feladatai

- Rajzfeladvány
- Ékszerész
- Milyen a jó cégér?
- Tervezzünk!
- Beszédes szakmák
- Műfajbörze
- Hírolvasó
- Hú, micsoda hőesés van!
- Egyirányú és kétirányú kommunikáció
- Nyelvtörők
- Kommunikációs stílusom
- Színházi kritika

Melyik feladat volt a csúcson nálad? Írd a pontozott vonalra!

A csúcs neve:

Írd ide azokat
a feladatokat, melyek
közel vannak a csúcshoz!

.....

.....

.....

A legérdekesebb feladat számomra a

volt, mert

A legnehezebb számomra az volt, amikor

.....

.....

Ma azt tudtam meg magamról, hogy

Szívesen töltöttem volna több időt a

feladattal, mert

.....

.....

